

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
(część I)**

Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Komisji Orzekającej
(część II)

i

Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych
(część III)

w roku 2012

Zielona Góra 2013

Część I

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej

I. Organizacja i zasady działania Izby

1. Zadania, zasięg terytorialny i struktura organizacyjna Izby

Regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru oraz kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych nad samorządem terytorialnym wykonującym zadania publiczne na rzecz wspólnot lokalnych i regionalnych, związków komunalnych i stowarzyszeń, samorządowych osób prawnych, a także innych podmiotów w zakresie wykorzystania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST).

Podstawowymi aktami prawnymi określającymi ich pozycję ustrojową i funkcjonalną są Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹ (art. 171) i ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych². Konstytucja RP stanowi, iż izby są organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Nadzór ten sprawowany jest na podstawie kryterium legalności. Ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych określa zadania, zasady działania i organizację izb. Reguluje proces postępowania kontrolnego, ustala obowiązki pracowników wykonujących czynności kontrolne oraz przysługujące im prawa, a także stanowi o kompetencjach izb w zakresie nadzoru.

Kompetencje i zadania izb wynikały również z ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (uofp) oraz ustaw regulujących ustrój samorządu terytorialnego⁴ w Polsce.

Do ustawowych zadań Izby, wynikających z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, należą:

- nadzór nad działalnością JST i ich związków w zakresie spraw finansowych określonych w art. 11 ust. 1 ustawy,
- przeprowadzanie kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy,
- wydawanie opinii w sprawach wymienionych w art. 13 ustawy,
- udzielanie wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy,
- prowadzenie działalności informacyjnej, instruktażowej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą,

¹ Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

² t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1113.

³ Dz.U. z 2009 r., nr 157, poz. 1240 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.).

- kontrola formalna i rachunkowa sprawozdań z wykonania budżetów jst oraz wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej,
- rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika,
- opracowywanie raportów o stanie gospodarki finansowej na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej, w razie potrzeby wskazania organom jst powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań,
- opracowywanie analiz i opinii w sprawach określonych,

Do zadań izby, na podstawie odrębnych przepisów, należą również:

- rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących działalności organów stanowiących JST – art. 229 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶, zbiorczych sprawozdań w zakresie operacji finansowych dotyczących należności i zobowiązań, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji funduszy celowych posiadających osobowość prawną, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (SP ZOZ), samorządowych instytucji kultury oraz samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, otrzymanych od JST, które są dla tych podmiotów organem założycielskim lub nadzorującym,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych na podstawie sprawozdań łącznych otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego sprawozdanie zbiorcze w zakresie operacji finansowych dotyczących należności, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek samorządu terytorialnego,
- przyjmowanie i przekazywanie sprawozdań sporządzanych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁷,
- sprawdzanie pod względem formalnym i rachunkowym prawidłowości przedłożonych przez gminy wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości, sporządzonych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych⁸ i przekazywanie ich do ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- udostępnianie i publikowanie, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁹, w urzędowym publikatorze teleinformatycznym, Biuletynie Informacji Publicznej, informacji publicznych dotyczących działalności regionalnych izb obrachunkowych w zakresie określonym ustawą,

⁵ Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.

⁶ Dz.U. z 2010 r., Nr 43, poz. 247.

⁷ Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.

⁸ Dz.U. z 2004 r. Nr 65, poz. 599 z późn. zm.

⁹ Dz.U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.

– przyjmowanie i przekazywanie do Ministerstwa Finansów skonsolidowanych bilansów JST, sporządzanych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów JST oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych¹⁰.

W ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych określono, iż izby są państwowymi jednostkami budżetowymi, nad działalnością których nadzór sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie kryterium zgodności z prawem. Organizacja wewnętrzna i zasady funkcjonowania izb wynikają z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania¹¹.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze swym zasięgiem 109 jednostek, w tym:

- 81 gmin,
- 2 miasta na prawach powiatu,
- 12 powiatów ziemskich,
- 1 samorząd wojewódzki,
- 13 związków międzygminnych¹².

Organem Izby jest:

Kolegium Izby (skład: Przewodniczący – Prezes Izby oraz 8 etatowych członków)

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej (WKGF),**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń (WIAiSz),**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby**, zapewniające obsługę administracyjną.

W strukturze Izby działa **Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.**

Obsługę Kolegium, Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych zapewniają odpowiednio stanowiska:

- **Obsługa Kolegium**
- **Obsługa Komisji Orzekającej**
- **Obsługa Rzecznika dyscypliny finansów publicznych**

2. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników

Zasady zatrudniania pracowników izb określają przepisy ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i wydane na ich podstawie przepisy wykonawcze oraz przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych¹³. W sprawach, które nie zostały uregulowane we wskazanych aktach normatywnych, stosowane są przepisy Kodeksu pracy.

¹⁰ Dz.U. z 2006 r. Nr 142, poz. 1020.

¹¹ Dz.U. Nr 167, poz. 1747.

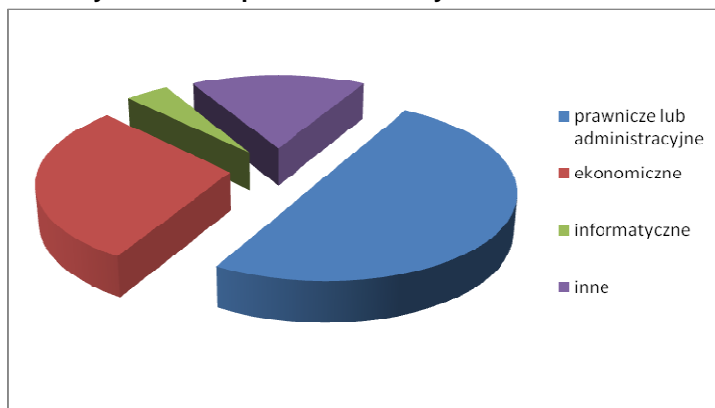
¹² Liczba związków międzygminnych - wg. rejestru MAiC; <http://mac.bip.gov.pl/rejestry/zwiazki-powiatow-i-zwiazki-miedzygminne.html>); aktualnie funkcjonuje i prowadzi gospodarkę finansową 7 związków międzygminnych.

¹³ Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 z późn. zm.

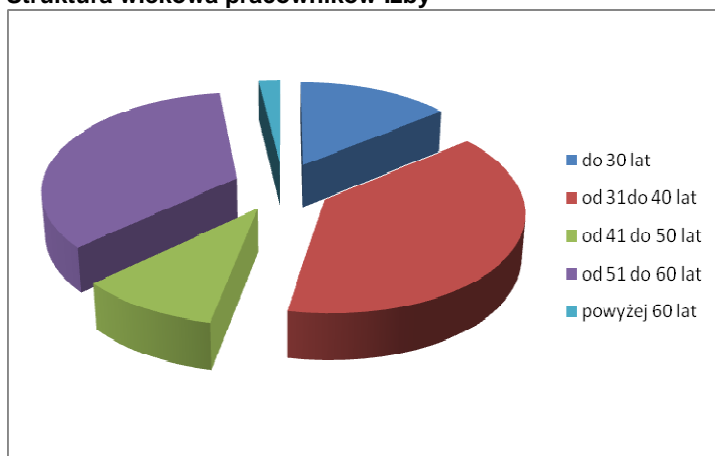
Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby. Spośród zatrudnionych (na dzień 31 grudnia 2011 r.) 49 osób - 90% posiada wykształcenie wyższe (głównie w zakresie prawa, administracji i nauk ekonomicznych), z czego: 22 osoby ukończyły specjalistyczne studia podyplomowe, 2 osoby posiadają tytuł radcy prawnego, 1 osoba jest w trakcie studiów doktoranckich, 1 osoba posiada uprawnienia audytora wewnętrznego.

W roku 2012 w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze, na podstawie skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy, staż absolwencki odbywały 2 osoby.

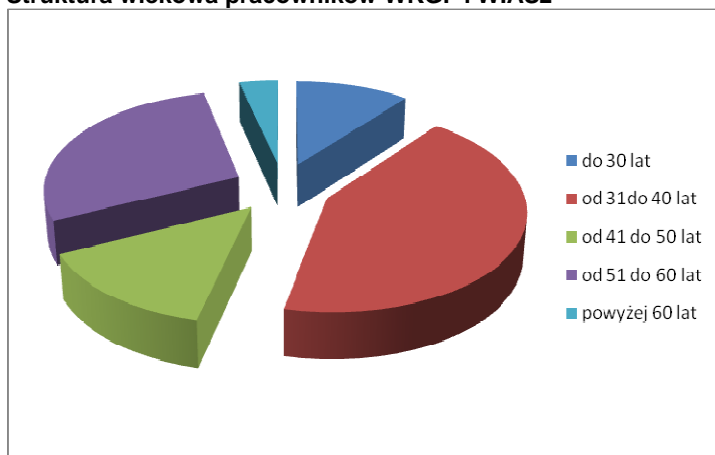
Profil wykształcenia pracowników Izby

Struktura wiekowa pracowników Izby

Struktura wiekowa pracowników WKGF i WIASz

Spośród 9 etatowych członków Kolegium – 1 osoba posiada wykształcenie ekonomiczne, 3 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze (w tym 1 osoba z uprawnieniami radcy prawnego); 5 osób posiada wykształcenie prawno-administracyjne.

Niemal 100% pracowników zatrudnionych w wydziałach WIAiSz i WKGF posiada wykształcenie wyższe (wszyscy specjaliści WIAiSz i 93,8% inspektorów WKGF), głównie ekonomiczne i prawno-administracyjne.

W skład Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych działającej przy RIO Zielona Góra wchodzi łącznie 8 osób (Przewodniczący Komisji, Zastępca Przewodniczącego oraz 6 Członków Komisji). Wśród 8 członków Komisji Orzekającej uprawnienia radców prawnych mają 4 osoby.

Obsługę Komisji i Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych zapewnia odpowiednio: Obsługa RKO i Rzecznika (łącznie 2 etaty).

3. Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników RIO.

Realizacja projektu w ramach Działania 5.2. POKL

W roku 2012 pracownicy Izby uczestniczyli m.in. w konferencjach i szkoleniach dotyczących następujących zagadnień (realizowanych również w ramach projektu dofinansowanego w ramach działania 5.2. POKL):

- zamówienia publiczne;
- finanse samorządu terytorialnego po zmianach wprowadzonych przez ustawę o finansach publicznych;
- ocena zdolności kredytowej JST;
- dotacje udzielane z budżetu JST;
- reforma podatków i opłat lokalnych w Polsce;
- finansowanie oświaty w JST;
- budżet zadaniowy;
- absolutorium dla organu wykonawczego JST;
- zmiany w kpa, orzecznictwo sądów administracyjnych;
- wstęp do prawa administracyjnego; zasady techniki prawotwórczej – proces redagowania uchwał i zarządzeń;
- dyscyplina finansów publicznych – stan obecny i kierunki zmian;
- orzecznictwo sądów administracyjnych w zakresie prawa miejscowego;
- gospodarka finansowa jednostek sektora finansów publicznych- podstawy rachunkowości budżetowej;
- rachunkowość budżetowa – specyfika rachunkowości jednostek budżetowych i zakładów budżetowych;
- inwentaryzacja w jednostkach sektora finansów publicznych;
- WPF jako narzędzie zarządzania finansami JST; sposoby prezentacji i analizy danych; wieloletnia prognoza finansowa, budżet i sprawozdawczość JST w systemie zarządzania budżetami BeSTi@;
- kompetencje osobiste i techniki szkoleniowe, wystąpienia publiczne i zasady tworzenia prezentacji;
- dyscyplina finansów publicznych (w tym szkolenie dla członków RKO);

- biznesowe narzędzia walki z kryzysem (w ramach PO KL – EFS);
- zmiany w ubezpieczeniach społecznych.

Ponadto pracownicy Izby uczestniczą każdorazowo w szkoleniach realizowanych w ramach działalności szkoleniowej RIO dla lubuskich jednostkach samorządu terytorialnego (tematyka szkoleń – Załącznik Nr 4).

W roku 2012 przedstawiciele Izby uczestniczyli ponadto w studiach podyplomowych oraz w cyklu szkoleń organizowanych w ramach Projektu „Dobre prawo – sprawne rządzenie” przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (w ramach Działania 5.2 PO KL).

W roku 2009 Regionalna Izba Obrachunkowa zgłosiła projekt w konkursie w ramach Działania 5.2 „Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej” Priorytet V „Dobre rządzenie” Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” ogłoszonym przez Departament Administracji Publicznej MSWiA, pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Działania 5.2. Poddziałanie 5.2.3. (konkurs zamknięty dla RIO i SKO; nr konkursu 1/POKL/5.2.3/2009). Projekt pt. „Efektywniej, sprawniej, skuteczniej – wzmocnienie potencjału i podnoszenie kompetencji kadr Regionalnych Izb Obrachunkowych w Szczecinie i Zielonej Górze” został pozytywnie oceniony przez Komisję Oceny Projektów i rekomendowany do dofinansowania. W dniu 23 października 2009r. podpisano umowę o dofinansowanie ww. projektu, łączna kwota dofinansowania 593.051,00 zł.

Projekt realizowany był w partnerstwie (lider - RIO Zielona Góra, partner – RIO Szczecin). Projekt realizowany był w latach 2010-2012. Realizacja projektu rozpoczęła się z dniem 1 maja 2010r., a zakończyła z dniem 31 grudnia 2012r. Przy ograniczonych możliwościach finansowania szkoleń z budżetu Izby, realizacja projektu ma w tym zakresie podstawowe znaczenie, umożliwiając pracownikom rozwój kompetencji i podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

W roku 2012 zrealizowano 6 szkoleń w ramach

Moduł II „Gospodarka finansowa JST” (6 szkoleń – lider, 6 szkoleń – partner)

- Dochody własne gmin, czyli najważniejsze zagadnienia z zakresu podatków, należności publiczno-cywilnoprawnych;
- Sprawozdawczość budżetowa oraz sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych JST;
- Budżet zadaniowy, istota i założenia. Perspektywy zmian w sektorze finansów publicznych;
- Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych - osoby odpowiedzialne, przesłanki odpowiedzialności, katalog naruszeń, kary i dyrektywy ich wymiaru.
- Analiza sytuacji finansowej JST oraz ocena zdolności kredytowej JST na podstawie danych zawartych w systemie zarządzania budżetami JST BeSTi@;
- Gospodarka finansowa JST w świetle sprawozdań finansowych. Bilans z wykonania budżetu i bilanse jednostek organizacyjnych a ewidencja księgową i sprawozdania budżetowe. Ocena prawidłowości sporządzenia sprawozdań finansowych JST;

Moduł III „Działalność kontrolna – nowoczesne narzędzia i metody” (10 szkoleń – lider, 10 szkoleń – partner):

- Zamówienia i roboty dodatkowe oraz anektowanie umów w zamówieniach publicznych;

- Prawo zamówień publicznych – najczęściej występujące nieprawidłowości, wyniki działalności kontrolnej;
- Metodyka, procedury i standardy kontroli. Kompleksowa Kontrola gospodarki finansowej JST – ramowy zakres kontroli i wytyczne KR RIO;
- Kontrola zarządcza a audyt i kontrola finansowa;
- Nieprawidłowości na etapie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego a odpowiedzialność dyscyplinarna pracowników zamawiającego z uwzględnieniem nowelizacji PZP oraz nowelizacji ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
- Etyka urzędnicza. Etyczne aspekty działalności organu nadzoru i kontroli;
- Dochody i wydatki budżetowe jednostek budżetowych w świetle ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i zakładów budżetowych;
- Nowoczesne metody wykrywania nadużyć w JST. Strategie antykorupcyjne i przeciwdziałanie praniu pieniędzy;
- Realizacja zadań JST w formule partnerstwa publiczno-prywatnego;
- Proces inwestycyjny w jednostkach samorządu terytorialnego.

Ponadto w ramach Projektu zrealizowano – wspólne dla lidera i partnera – seminarium- warsztaty, (obejmujące m.in. zagadnienia: działalność opiniodawcza i nadzorcza RIO, działalność kontrolna RIO, wykorzystanie oprogramowania ACL w działalności kontrolnej izb, dochody własne gmin, wieloletnia prognoza finansowa, projekt budżetu JST na rok 2013, podatki i opłaty lokalne, sprawozdawczość budżetowa JST i w zakresie operacji finansowych – analiza i Kontrola sprawozdawczości, praktyczne aspekty zarządzania długiem JST) oraz szkolenia komputerowe w zakresie arkusza kalkulacyjnego Excel (2 grupy – Lider, 2 grupy – partner).

Na dzień 31.12.2012 r. realizacja projektu przedstawia się w sposób następujący:

łącznie (od początku realizacji projektu) wydatkowano 557 574,20 zł, co stanowi 94,02% łącznej wartości projektu (593 051,00 zł), w tym:

- w roku 2010 wydatkowano 272 217,29 zł – co stanowi 45,90% łącznej wartości projektu;
- w roku 2011 wydatkowano 97 327,55 zł – co stanowi 16,41% łącznej wartości projektu
- w roku 2012 wydatkowano 188 029,36 zł - co stanowi 31,71% łącznej wartości projektu.

4. Współpraca z organami państwa i innymi instytucjami

Realizując ustawowe zadania RIO Zielona Góra współpracuje z wieloma organami państwa i innymi instytucjami.

Na podstawie sprawozdań, uchwał i zarządzeń JST, przedkładanych izbom w trybie nadzoru i kontroli oraz na podstawie badań ankietowych opracowywano analizy, zestawienia liczbowe oraz udostępniano zgromadzoną dokumentację wg potrzeb ww. podmiotom. Zadania te były wykonywane niezależnie od udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niezależnie od działalności informacyjnej w trybie przepisów ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. W ramach współpracy przygotowywano m.in.:

- na potrzeby Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji dane dotyczące sytuacji finansowej JST ;
- na potrzeby Ministerstwa Finansów – dane liczbowe, wynikające z projektów budżetów JST i projektów WPF na 2012r.; analiza błędów w systemie informatycznym, dotyczącym sporządzania sprawozdawczości;
- dla Ministerstwa Finansów i Wojewody Lubuskiego – zestawienia dotyczące zobowiązań lubuskich jednostek samorządu terytorialnego;
- dla Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji – informacja dot. nadzoru nad uchwałami podjętymi przez JST w sprawie stawek opłat związanych z gospodarką odpadami, szczegółowych zasad ich ponoszenia, wzoru deklaracji i terminu złożenia pierwszej deklaracji;
- dla NIK wykaz JST planowanych do kontroli w 2013r.;
- dla Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – informacja dot. wyników kontroli w zakresie realizacji przez JST ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi;
- dla Kancelarii Sejmu – informacja w zakresie wpływu projektowanej nowelizacji Kodeksu postępowania karnego na dochody i wydatki budżetu państwa lub budżetów jst oraz jego skutki finansowe;
- dla senatorów i posłów – analiza gospodarki finansowej wybranych JST; informacja dotycząca wyników działalności kontrolnej i nadzorczej – wg indywidualnego zapotrzebowania (w zakresie funduszu sołectkiego);
- dla Rzecznika Praw Dziecka – w zakresie nauczania indywidualnego ucznia;
- dla Rzeczypospolitej oraz Gazety Regionalnej – informacja o wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu.

Na wniosek policji udostępniano materiały i przygotowywano opracowania, dotyczące głównie wyników kontroli JST.

II. Kolegium Izby i Składy Orzekające

1. Działalność nadzorcza

W zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze obejmowała uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych, których katalog przedstawia załącznik Nr 1.

W roku 2012 Kolegium Izby na 27 posiedzeniach przeprowadziło badania w zakresie zgodności z prawem 5 517 **uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych - dla porównania:

- w roku 2011 – 5 756 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2010 – 5 045 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2009 – 5 147 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2008 – 4 848 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2007 – 4 800 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2006 – 4 149 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2005 – 4 353 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2004 – 4 152 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2003 – 4 063 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2002 – 3 409 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2001 – 3 608 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2000 – 3 373 uchwał i zarządzeń.

Z ogólnej liczby uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych objętych nadzorem w roku 2012 rozstrzygnięcia Kolegium Izby przedstawiają się następująco:

- **przyjęte bez uwag - 4971**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa - 497**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 49**

Większość uchwał budżetowych na rok 2012 podjęta została przed 31 grudnia 2011 roku – 94, natomiast 7 budżetów zostało uchwalonych w terminie do 31 stycznia 2012 roku. Ponadto 2 budżety zostały uchwalone po 31 stycznia 2012 roku. Są to: Związek Międzygminny "EKO-PRZYSZŁOŚĆ", który podjął uchwałę budżetową 31 lipca 2012 r. oraz Międzygminny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi "Odra-Nysa Bóbr", który podjął uchwałę budżetową 6 grudnia

2012 roku. Związane to było odpowiednio z: powstaniem związku i reaktywowaniem działalności związku w II półroczu rok 2012.

Rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące uchwalonych **budżetów** na rok 2012 przedstawiają się następująco:

ogółem – 105,

- **przyjęte bez uwag – 85,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa – 20.**

W poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego oraz związkach międzygminnych rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące przebadanych **uchwał budżetowych** na rok 2012 przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Ilość jednostek (uchwał)	Rozstrzygnięcia		
		bez uwag	nieistotne naruszenie prawa	istotne naruszenie prawa
1	2	3	4	5
Ogółem	105	85	20	-
Gminy	81	64	17	-
Powiaty	12	10	2	-
Miasta na prawach powiatu	2	2	-	-
Województwo samorządowe	1	1	-	-
Związki międzygminne	9	8	1	-

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w 2012 roku były:

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Rodzaje nieprawidłowości (najczęściej występujące)
1.	budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowo ustalono limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek niezgodnie z zał. o przychodach, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy o finansach publicznych; - w załączniku do uchwały budżetowej dotyczącym dotacji nie wykazano wszystkich dotacji zaplanowanych w planie wydatków, co narusza art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych; - występowanie błędów rachunkowych; - nieprawidłowa klasyfikacja dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów; - powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały;
2.	zmian budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - niezgodność limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu z upoważnieniem organu wykonawczego do zaciągania kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych - niedokonanie zmiany limitu z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych w związku ze zmianą kwoty przychodów, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych; - nieokreślenie limitu zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

		<ul style="list-style-type: none"> - brak aktualizacji załącznika dot. planowanych dotacji budżetu gminy dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych, co narusza art. 214 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; - niezgodność załącznika dot. dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między JST- z planem dochodów i wydatków budżetu; - brak określenia przeznaczenia nadwyżki budżetowej bądź źródeł pokrycia deficytu, co narusza art. 212 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; - niezamieszczenie w części normatywnej uchwały postanowień dotyczących zwiększenia planowanych dochodów i wydatków budżetu o wpływy z tytułu kar i opłat związanych z ochroną środowiska i gospodarki wodnej i wydatki finansowane z tych dochodów; - niezgodności załączników z planem dochodów i wydatków budżetu; - błędy rachunkowe; - błędy klasyfikacyjne po stronie dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów; - powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały;
3.	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	<ul style="list-style-type: none"> - nie zachowanie w prognozie kwoty długu w roku 2014 i latach następnym relacji, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), - brak objaśnień przyjętych wartości, co narusza art. 226 ust. 1 pkt 7 ustawy o finansach publicznych; - ustalenie nieprawidłowej kwoty długu, co narusza art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), - nieprawidłowe określenie w załączniku dot. przedsięwzięć limitu zobowiązań w relacji do łącznych nakładów finansowych oraz sumy wydatków przyjętych w poszczególnych latach objętych prognozą, czym naruszono przepisy art. 226 ust. 3 pkt 3 i 5 ustawy o finansach publicznych; - braku w załączniku Nr 2 dotyczącym wykazu przedsięwzięć określenia łącznych nakładów finansowych i limitu zobowiązań, co narusza art. 226 ust. 3 pkt 3 i 5 wyżej powołanej ustawy o finansach publicznych; - brak określenia limitu wydatków na przedsięwzięcia w poszczególnych latach, co jest niezgodne z art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), - sporządzenie prognozy kwoty długu, zawartej w wpf na okres krótszy niż okres na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania, co jest niezgodne z przepisem art. 227 ust. 2 ustawy o finansach publicznych; - wykazanie w załączniku dotyczącym przedsięwzięć zadań nie stanowiących przedsięwzięć w rozumieniu art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych; - błędy rachunkowe
4.	procedury uchwalania budżetu	nie wystąpiły
5.	emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	nie wystąpiły
6.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	nie wystąpiły

7.	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	<ul style="list-style-type: none"> - przychodach budżetu nie zaplanowano przychodów z tytułu planowanej pożyczki do zaciągnięcia na wyprzedzające finansowanie działań z Unii Europejskiej oraz nie określono limitu zobowiązań z tytułu planowanych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na wyprzedzające finansowanie działań ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 4 i pkt 6 ustawy o finansach publicznych; - wskazanie celu zaciągnięcia kredytu niezgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
8.	udzielania pożyczek	nie wystąpiły;
9.	udzielania poręczeń	nie wystąpiły;
10.	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	nie wystąpiły;
11.	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji oraz stawek udzielanych dotacji dla jednostek organizacyjnych jst	nie wystąpiły;
12.	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie w uchwale w sprawie wysokości i zasad ustalania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na obszarze gminy ograniczenia podmiotowego, że dotacją objęte są dzieci rodziców zamieszkujących lub pracujących na terenie danej gminy oraz rodziców uczących się, czym naruszono art. 60 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. nr 45, poz. 253 ze zm.); - ustalenie odmiennych od ustawowych reguł dotyczących kwoty udzielanej i przekazywania dotacji podmiotom prowadzącym niepubliczne przedszkola i inne niepubliczne formy wychowania przedszkolnego, czym naruszono przepis art. 90 ust. 2b i 2d oraz ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.); - wprowadzenie sankcji utraty prawa ubiegania się o dotację z budżetu jednostki w ciągu 3 lat w przypadku stwierdzenia wykorzystania dotacji niezgodnie z umową, co narusza art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.); - przekroczenie zakresu upoważnienia ustawowego określonego w art. 60 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece na dziećmi w wieku do lat trzech (Dz. U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.) – poprzez ustalenie: <ul style="list-style-type: none"> - ograniczeń podmiotowych, - że dotacja przysługuje w transzach miesięcznych w zależności od faktycznie uczęszczających dzieci do placówki, - żądanie w uchwale comiesięcznego rozliczenia dotacji; - przyznanie prawa do ubiegania się o dotację z budżetu jst na zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków, co narusza art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.); - określenie odmiennie niż w ustawie kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotację celową z budżetu Gminy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelinowych zbiorników bezodpływowych, co narusza art. 403 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 125, poz. 150 z późn. zm.);

13.	podatków i opłat lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - odmienne od ustawowego określenie przedmiotu opodatkowania podatkiem od środków transportowych, poprzez pominięcie jednego z zespołów pojazdów, czym naruszono przepisy art. 10 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 8 pkt 6, art. 12b i art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - odmienne od ustawowego określenie przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych , czym naruszono przepis art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - podmiotowe różnicowanie stawek opłaty targowej, co narusza art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - zwolnienie przedmiotowo-podmiotowe od opłaty targowej, co narusza art. 19 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - wyznaczenie inkasentem osoby pełniącej funkcję Strażnika Gminy przez co naruszono art. 19 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych w związku z art. 9 i art. 28 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm); - nieprawidłowe ustalenie stawki podatku od środków transportowych, czym naruszono przepis art. 10 ust. 1 pkt 6 lit.a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - bezprzedmiotowe zwolnienie z podatku od nieruchomości budowli nie związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, co narusza art. 2 ust. 1 pkt 3 a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - nieprawidłowe ustalenie stawki opłaty targowej, co narusza art. 19pkt 1 lit a w związku z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - nieprawidłowa podstawa prawna
14.	absolutorium	nie wystąpiły
15.	pozostałe uchwały i zarządzenia	nie wystąpiły

2. Działalność opiniodawcza

W roku 2012 wydano łącznie **831 opinii**, które dotyczyły następujących spraw :

- możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (115 opinii),
- przedkładanych projektów budżetów JST (105 opinii),
- przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2012 r. (101 opinii),
- sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2011 (102 opinii),
- wniosków komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium (101 opinii),
- o możliwości wykupu papierów wartościowych (9 opinii),
- możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp) (54 opinii),
- w sprawie nieudzielania absolutorium (2 opinie), w tym jedna opinia dotyczyła sprostowania wcześniej wydanej opinii , dlatego nie jest uwzględniona w tabeli,
- projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (105 opinii),
- możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust.1 ufp) (41 opinii),
- prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp) (96 opinii).

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami, sygnalizowanymi w roku 2012 przez składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, przy opiniowaniu spraw, o których mowa w art.13 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz.1113) oraz art.230 ust.4 i art.246 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1240 z późn.zm.) były:

1) W opiniach o sprawozdaniach z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za 2011 r.

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- wykorzystania środków z subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu 2011 r. na styczeń 2012 r. – na sfinansowanie deficytu budżetu w roku 2011 – co było sprzeczne z art.7 ust.3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz.526 z późn.zm.);
- przekroczenia planowanych wydatków budżetu – co naruszało przepisy art.44 ust.1 i art.52 ust.1 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.;
- wykonania wydatku z tytułu wpłaty na rzecz izby rolniczej – w wysokości niższej niż 2% wpływów z podatku rolnego, co naruszało art.35 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów i wydatków, w szczególności wydatków majątkowych; przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; przy określeniu planu oraz wysokości dotacji udzielonych z budżetu JST przy określeniu planu i wykonania przychodów i rozchodów budżetu);
- błędów klasyfikacyjnych (np. przy zaliczaniu poszczególnych rodzajów wydatków do grupy wydatków na wynagrodzenia i pochodne; przy klasyfikowaniu otrzymanych środków zagranicznych; przy wskazaniu rodzaju dotacji udzielonej z budżetu JST; przy klasyfikowaniu wydatków majątkowych);
- niezgodności danych podanych przez jednostki samorządu terytorialnego w sprawozdaniach statystycznych oraz w sprawozdaniu z wykonania budżetu JST (np. w zakresie wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; wykonanych wydatków budżetu, w rozbiciu na poszczególne podziałki klasyfikacyjne; rodzaju i wysokości udzielonych dotacji; przychodów i kosztów zakładów budżetowych);
- niezgodności danych podanych w poszczególnych załącznikach do sprawozdania (np. w załączniku dot. wydatków budżetu oraz w załączniku dotacyjnym; w załączniku dotyczącym dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych JST.

Opinie składów orzekających zawierały omówienie stwierdzonych nieprawidłowości i wskazywały naruszone przepisy prawa; prawidłową klasyfikację budżetową, prawidłowe wysokości planowanych i wykonanych: dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu JST (planowanych i wykonanych przychodów i kosztów zakładu budżetowego) wynikające ze sprawozdań finansowych sporządzonych przez JST.

Wszystkie wydane opinie były opiniami pozytywnymi (w jednym przypadku – wydana została opinia pozytywna z zastrzeżeniem).

2) W opiniach o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego za I półrocze 2012 r.

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- sporządzenia Informacji – w szczególności mniejszej niż wskazana w uchwale organu stanowiącego JST - co było sprzeczne z art. 266 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- udzielenia przez JST pomocy finansowej innej JST – bez podjęcia odrębnej uchwały przez organ stanowiący JST w tej sprawie, o czym stanowi art.216 ust.2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w Informacji oraz w budżetowych sprawozdaniach statystycznych (np. dotyczącymi planowanych i wykonanych dochodów i wydatków budżetu; wysokości planowanych i udzielonych dotacji z budżetu JST w I półroczu; wysokości planowanych i wykonanych przychodów i rozchodów budżetu; wysokości planowanego deficytu budżetu);
- błędów klasyfikacyjnych i rachunkowych, które wystąpiły w przedstawionych Informacjach (np. wskazania błędnych działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu; podania błędnej wysokości dotacji udzielonych z budżetu danej JST w I półroczu; podania błędnej wysokości wykonanych dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu);
- pominięcia części danych w sporządzonych tabelach i załącznikach.

Opinie składów orzekających zawierały omówienie stwierdzonych nieprawidłowości i wskazywały naruszone przepisy prawa; prawidłową klasyfikację budżetową, prawidłowe wysokości planowanych i wykonanych: dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu JST, wynikające ze sprawozdań finansowych sporządzonych przez JST.

3) W opiniach o projektach budżetów JST na rok 2012

W roku 2012, w trzech przypadkach wydane zostały przez składy orzekające opinie dotyczące projektów uchwał budżetowych na rok 2012.

Nieprawidłowości jakie wystąpiły w tych projektach, będące naruszeniami prawa dotyczyły – przedstawienia projektu uchwały budżetowej gminy – z naruszeniem ustawowego terminu do jego przedstawienia, określonego w art.238 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych; niezgodności wysokości planowanych przychodów budżetu na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu – z kwotą tego deficytu, podaną w projekcie uchwały; wyodrębnienia wydatków jednostek pomocniczych gminy ze środków funduszu sołectkiego pomimo braku zgody organu stanowiącego gminy – na wyodrębnienie funduszu sołectkiego w budżecie gminy, czym naruszony został art.1 ust.1 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołectkim oraz zaplanowania wydatku z budżetu gminy z tytułu

wpłaty na rzecz izb rolniczych - w wysokości niższej niż 2% wpływów z podatku rolnego, co naruszało art.35 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych.

Pozostałe uwagi dotyczyły błędów rachunkowych i klasyfikacyjnych.

Opinie składów orzekających zawierały omówienie stwierdzonych nieprawidłowości, wskazywały naruszone przepisy prawa oraz sposób ich wyeliminowania.

4) W opiniach o projektach budżetów JST na rok 2013

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- określenia limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych – na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu; na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – w wysokości niezgodnej z kwotą przychodów planowanych do zaciągnięcia na te cele, określoną w tabeli (załączniku) do uchwały budżetowej, zawierającej planowane przychody i rozchody budżetu oraz planowanym deficytem budżetu – co było sprzeczne z przepisami art. 212 ust. 1 pkt 3, 4 i 6 w związku z art. 89 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- nie określenia limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych - na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – pomimo planowania w projekcie uchwały budżetowej sfinansowania z tych źródeł: planowanego deficytu, spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów wymienionych wyżej oraz wyprzedzającego finansowania działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej - co było niezgodne z przepisami art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- określenia limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych - na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek - pomimo nie planowania w projekcie uchwały budżetowej sfinansowania z tych źródeł: planowanego deficytu oraz spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów wymienionych wyżej - co było niezgodne z przepisami art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- wskazania błędnych źródeł sfinansowania planowanego deficytu budżetu (np. nadwyżki budżetu JST z lat ubiegłych zamiast wolnych środków, o których mowa w art.217 ust.2 pkt 6 powołanej wyżej ustawy o finansach publicznych);
- nie zachowania szczegółowości uchwały budżetowej, wymaganej przez przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w szczególności przez przepisy art. 212 ust. 1 pkt 6, art. 235, art. 236 i art.237 tej ustawy: np. poprzez brak podziału planowanych wydatków budżetu w sposób wskazany w art. 236 powołanej ustawy; brak określenia wszystkich limitów, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 6 powołanej wyżej ustawy; brak wyodrębnienia dochodów

i wydatków związanych z realizacją zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między JST;

- błędów we wskazaniu rodzaju dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST, błędów w klasyfikacji dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST;
- zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe – w wysokości niezgodnej z przepisami art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz.590 z późn. zm.);
- niepełnej podstawy prawnej (np. nie powołania art. 94, art. 214, art. 220, art.235, art. 236, art. 237 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych);
- nie wyodrębnienia w projekcie uchwały budżetowej dochodów z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz wydatków, które mogą być finansowane z tych dochodów – co było sprzeczne z art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych; zaplanowania dochodów z tytułu opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz wydatków, które mogą być finansowane z tych dochodów w różnych wysokościach; zaplanowania wydatków, które mogą być finansowane z tych dochodów – także w innych rozdziałach poza rozdziałem 90019, w sposób który nie pozwalał na wyodrębnienie takich wydatków;
- błędnej klauzuli wejścia uchwały budżetowej w życie; wskazującej na zamiar uchwalenia uchwały budżetowej po 1 stycznia 2013 r. – co było niezgodne z przepisami art.239 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- zaplanowania wydatków z tytułu wpłaty na rzecz izby rolniczej – w wysokości niezgodnej z przepisami art.35 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych;
- wyodrębnienia w budżecie gminy wydatków w ramach funduszu sołeckiego, pomimo braku zgody organu stanowiącego na wyodrębnienie tego funduszu – o czym stanowi art. 1 ust.1 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeczkim;
- planowania zaciągania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek – w sytuacji nie zachowania w roku 2014 i kolejnych latach relacji z art.243 ustawy o finansach publicznych.

Wskazane wyżej naruszenia prawa – były szczegółowo omawiane w opiniach przedstawianych przez składy orzekające oraz wskazywany był sposób ich wyeliminowania.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej oraz w poszczególnych załącznikach i tabelach do projektu uchwały budżetowej (np. w tabelach zawierających planowane dochody i wydatki budżetu; w załączniku o dotacjach planowanych do udzielenia z budżetu JST;
- zastosowania błędnej klasyfikacji budżetowej (np. przy klasyfikowaniu dochodów z poszczególnych źródeł; przy klasyfikowaniu planowanych przychodów i rozchodów; przy wskazaniu działu i rozdziału, w których planowane są określone dochody i wydatki; przy klasyfikowaniu dochodów i wydatków z czwartą cyfrą inną niż „0”; przy klasyfikowaniu wydatków

z tytułu obsługi długu; przy klasyfikowaniu wydatków z tytułu zwrotu kosztów dotacji udzielonej na ucznia gminy uczęszczającego do niepublicznego przedszkola w innej gminie – art. 90 ust. 2c i 2e ustawy o systemie oświaty; przy klasyfikowaniu wpłat na fundusz wsparcia policji i państwowej straży pożarnej; przy klasyfikowaniu dotacji w paragrafie: 2820 i 2360);

- występujących błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości dochodów z poszczególnych źródeł oraz wysokości poszczególnych rodzajów wydatków; przy wskazywaniu wysokości dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST przy podaniu wysokości planowanych przychodów i rozchodów budżetu).

W roku 2012 – nie została wydana opinia negatywna, dotycząca przedstawionego przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego - projektu uchwały budżetowej j.s.t. na rok 2013.

5) W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego, wydanych na podstawie podjętej uchwały budżetowej na rok 2012 (art. 246 ust.3 ustawy o finansach publicznych) - składy orzekające nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości.

W związku ze zmianą poziomu deficytu w trakcie roku budżetowego i ubieganiem się przez JST. o udzielenie pożyczki z budżetu państwa, na podstawie art. 224 i dalszych ustawy o finansach publicznych z 2009 r. - w roku 2012 wydana została jedna opinia pozytywna o możliwości sfinansowania deficytu budżetu JST.

6) W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego, wydanych na podstawie projektu uchwały budżetowej na rok 2013 (art.246 ust.1 ustawy o finansach publicznych)

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- nie zachowania w roku 2013 – 15% poziomu spłaty długu w roku budżetowym, o którym mowa 169 ust.1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. – co było podyktowane podjętymi przez JST działaniami restrukturyzacyjnymi w zakresie długu jednostki, mającymi na w celu zachowanie w roku 2014 – relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych i uchwalenie budżetu w roku 2014 i kolejnych latach;
- nie zachowania począwszy od roku 2014 (i w latach objętych wieloletnią prognozą finansową) – relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- planowania sfinansowania deficytu budżetu przychodami z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – pomimo nie zachowania w roku 2014 i kolejnych latach relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

W stosunku do **9** jednostek samorządu terytorialnego – składy orzekające Izby negatywnie zaopiniowały możliwość sfinansowania deficytu budżetu, wynikającego z uchwały budżetowej JST na rok 2013.

7) W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego - wydanych na podstawie uchwały budżetowej na rok 2013 (art. 246 ust.3 ustawy o finansach publicznych) – do końca 2012 r. nie została wydana opinia dotycząca możliwości sfinansowania deficytu budżetu w roku 2013, wynikającego z uchwały budżetowej JST.

8) W opiniach o prawidłowości planowanej kwoty długu, wydanych na podstawie przyjętej przez JST wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2012 (art. 230 ust. 4 ustawy o finansach publicznych)

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- niezachowania w przedstawionym projekcie, w wybranych latach na jakie sporządzona została prognoza – przepisów art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- podania błędnej kwoty długu na koniec roku budżetowego.

9) W opiniach o projektach wieloletnich prognoz finansowych JST na 2013 rok i lata następne

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- niezachowania w przedstawionym projekcie, w wybranych latach na jakie sporządzona została prognoza – przepisów art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- sporządzenia prognozy kwoty długu, będącej częścią wieloletniej prognozy finansowej JST - na okres krótszy niż ten, na który zaciągnięto lub planowało się zaciągnąć zobowiązania – co było sprzeczne z art. 227 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;
- niezgodności wartości, o których mowa w art.229 ustawy o finansach publicznych – podanych w projekcie uchwały budżetowej JST oraz w projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej JST;
- błędnej klauzuli wejścia w życie uchwały – naruszającej przepisy art. 230 ust.6 ustawy o finansach publicznych.
- nie zachowania w roku 2013 – 15% poziomu spłaty długu w roku budżetowym, o którym mowa 169 ust.1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. – co było podyktowane podjętymi przez JST działaniami restrukturyzacyjnymi w zakresie długu jednostki, mającymi na w celu zachowanie w roku 2014 – relacji z art.243 ustawy o finansach publicznych i uchwalenie budżetu w roku 2014 i kolejnych latach.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nie powołania w podstawie prawnej właściwych przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (np. art. 227, art. 228, art.229);
- braku w przedstawionym projekcie uchwały - objaśnień wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej – co było niezgodne z przepisami art. 226 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy o finansach publicznych;
- błędów rachunkowych (np. we wskazaniu kwoty długu; wysokości przychodów – np. nadwyżki budżetowej oraz wolnych środków; rozchodów, wybranych pozycji dochodów i wydatków budżetu; we wskazaniu kwoty długu podlegającej wyłączeniu);
- błędnego wskazania okresu na jaki uchwalona zostanie wieloletnia prognoza finansowa JST;
- wskazania błędnych limitów wydatków na przedsięwzięcia w poszczególnych latach oraz limitu zobowiązań;
- błędnego wskazania (nie wskazania) okresu realizacji przedsięwzięć;
- niezgodności kwot podanych w prognozie (innych niż wskazane w art. 229 ustawy o finansach publicznych) – z wielkościami podanymi w projekcie uchwały budżetowej (np. w zakresie

wydatków bieżących i majątkowych objętych limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych);

- nie zamieszczenia w projekcie uchwały postanowienia - o uchyleniu dotychczas obowiązującej uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej w sytuacji przedstawienia projektu WPF na „nowy okres”;
- udzielenia upoważnienia organowi wykonawczemu do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć (art. 228 ustawy o finansach publicznych) – pomimo braku przedsięwzięć w przedstawionym projekcie uchwały;
- braku wymaganych danych, wskazanych w wybranych przepisach rozdziału 2 ustawy o finansach publicznych.

W roku 2012 składy orzekające wydały **23 opinie negatywne** dotyczące projektu wieloletniej prognozy finansowej JST. Ocena składów orzekających podyktowana została, przede wszystkim – nie zachowaniem w przedstawionych projektach, w roku 2014 oraz w latach objętych wieloletnią prognozą finansową – relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

10) W opiniach o prawidłowości planowanej kwoty długu, wydanych na podstawie przyjętej przez JST wieloletniej prognozy finansowej na rok 2013 i lata następne oraz uchwały budżetowej na rok 2013.

Do końca 2012 – nie została wydana opinia Składu Orzekającego w takiej sprawie.

11) W opiniach o przedłożonych przez komisje rewizyjne organów stanowiących JST – wnioskach w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego – w roku 2012 Składy Orzekające RIO wydały wszystkie pozytywne opinie o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie udzielenia absolutorium organowi wykonawczemu JST – z tytułu wykonania budżetu za rok 2011 (w jednym przypadku wydana została opinia pozytywna z zastrzeżeniem).

12) W opiniach o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych – najczęściej zgłaszane uwagi składów orzekających dotyczyły:

- nie zachowania relacji, o której mowa w przepisach art. 243 ustawy o finansach publicznych, począwszy od roku 2014 i w kolejnych latach, w których przypadła spłata długu;
- nie zachowania w roku 2012 – 15% poziomu spłaty długu w roku budżetowym, o którym mowa 169 ust.1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. – co było podyktowane podjętymi przez JST działaniami restrukturyzacyjnymi w zakresie długu jednostki, mającymi na w celu zachowanie w roku 2014 – relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych i uchwalenie budżetu w roku 2014 i kolejnych latach.

13) W roku 2012 – nie została wydana negatywna opinia dotycząca uchwały organu stanowiącego JST w sprawie nieudzielenia absolutorium organowi wykonawczemu.

14) W roku 2012 – nie zostało złożone żadne powiadomienie skarbnika (głównego księgowego budżetu JST) – dotyczące dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika.

15) W 2012 roku – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze rozpatrzyło, podejmując stosowne uchwały – trzy odwołania od opinii Składów Orzekających Izby.

Wniesione w dniu 28 grudnia 2011 r. odwołania od opinii składów orzekających dotyczyły: wydanej w dniu 9 grudnia 2011 r. uchwały Składu Orzekającego Izby w sprawie opinii negatywnej o projekcie uchwały budżetowej Powiatu G. na rok 2012 oraz wydanej w tym samym dniu uchwały Składu Orzekającego Izby w sprawie negatywnej opinii o projekcie uchwały w sprawie WPF powiatu na lata 2012-22.

Zarzuty zgłoszone w odwołaniu od opinii składu orzekającego – negatywnie opiniującej projekt uchwały budżetowej Powiatu G. na rok 2012 dotyczyły: przyjęcia przez odwołującą się jednostkę samorządu terytorialnego, że możliwa jest spłata, z przychodów zwrotnych - zobowiązań przejętych przez tą jednostkę po zlikwidowanym SPZOZ i oceny takiego działania jako zgodnego z przepisami ustawy o finansach publicznych. Organ wykonawczy JST powoływał się także na występujące w kraju przypadki możliwości przejęcia zobowiązań cywilnoprawnych SPZOZ w likwidacji i ich pokrycia – jako ujemnego wyniku finansowego, na podstawie poprzednio obowiązującego art. 60 ust.4 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Podnosił także argument dotyczący prawnej możliwości skorzystania z pomocy z budżetu państwa – w formie pożyczki - co potwierdzałoby stanowisko odwołującego się samorządu o tym, że środki z pożyczki mogłyby zostać przeznaczone na wydatki bieżące a nie tylko – na wydatki majątkowe, z uwagi na brzmienie art. 242 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.

Oddalenie odwołania Powiatu G. - nastąpiło na posiedzeniu Kolegium Izby, w dniu 18 stycznia 2012 r. Stanowisko Kolegium Izby podyktowane zostało brzmieniem art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, który w ocenie Kolegium nie pozwala na zaciąganie przychodów zwrotnych, w postaci kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych – na deficyt budżetu, związany z wydatkami bieżącymi.

Negatywnie Kolegium Izby odniosło się również do sprawy pożyczki z budżetu państwa – mając na uwadze to, że jednostka samorządu terytorialnego nie podjęła żadnych działań wymaganych przez przepisy art.224 i następne ustawy o finansach publicznych z 2009 r. – w celu jej otrzymania, w szczególności nie został przyjęty program oszczędnościowy lub naprawczy i nie została wykonana analiza możliwości spłaty pożyczki wraz z odsetkami, które nie podlegają umorzeniu.

Powiat G. odwołał się także od negatywnej opinii dotyczącej projektu wieloletniej prognozy finansowej Powiatu na lata 2012-2022, który przewidywał, między innymi nie zachowanie w roku 2012 - relacji z art. 242 ustawy o finansach publicznych, zaciągnięcie kredytu na wydatki bieżące oraz nie zachowanie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach 2014-2015. W odwołaniu podniesione zostały przez Powiat te same zarzuty, które przedstawione zostały w odwołaniu od negatywnej opinii w sprawie projektu uchwały budżetowej Powiatu na rok 2012, o których mowa wyżej.

Odwołanie zostało oddalone na posiedzeniu Kolegium Izby, w dniu 18 stycznia 2012 r. Stanowisko Kolegium podyktowane zostało jednoznacznym brzmieniem art. 242 ust.1 ustawy o finansach publicznych, który w ocenie Kolegium nie pozwala na zaciąganie przychodów zwrotnych, w postaci kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych – na deficyt budżetu związany z wydatkami bieżącymi, co było zamiarem Powiatu G. ponieważ planowane dochody budżetu

powiększone o wolne środki były niższe niż planowane wydatki bieżące. Zgodnie z brzmieniem art. 242 ustawy o finansach publicznych – nie jest możliwe uchwalenie przez organ stanowiący JST – budżetu, w którym wydatki bieżące byłyby wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Negatywnie Kolegium Izby odniosło się również do sprawy pożyczki z budżetu państwa – mając na uwadze to, że jednostka samorządu terytorialnego nie podjęła żadnych działań wymaganych przez przepisy art. 224 i następne ustawy o finansach publicznych z 2009 r. – w celu jej otrzymania, w szczególności nie został przyjęty program oszczędnościowy lub naprawczy i nie została wykonana analiza możliwości spłaty pożyczki wraz z odsetkami, które nie podlegają umorzeniu.

W roku 2012 do Regionalnej Izby Obrachunkowej wpłynęło także odwołanie od uchwały Składu Orzekającego Izby, wydanej w dniu 27 kwietnia 2012 r. negatywnie opiniującej sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy L. za rok 2011.

Zarzuty zgłoszone w odwołaniu dotyczyły, między innymi - braku podstaw dla oceny przez skład orzekający Izby, że na koniec 2011 roku Gmina nie zachowała relacji z art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz braku ustawowych sankcji w przypadku zaistnienia takiej sytuacji. Odwołujący się zgłosił zastrzeżenia także do wykazanej w uchwale składu orzekającego – wysokości zobowiązań Gminy z tytułu kredytów i pożyczek na koniec 2011 r, która jego zdaniem została zawyżona oraz sposobu klasyfikacji odsetek od nieterminowych wpłat podatków.

Kolegium Izby, po ponownym dokonaniu całościowej oceny wykonania budżetu Gminy w roku 2011, uwzględniając niektóre z argumentów przedstawionych w złożonym odwołaniu – zmieniło opinię o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy L. za rok 2011 – na pozytywną z zastrzeżeniem, dotyczącym naruszenia art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

16) W roku 2012 – nie wystąpił przypadek informowania wojewody oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych – o negatywnej opinii wydanej w sprawie przedłożonych przez organy wykonawcze JST – sprawozdań z wykonania budżetu JST w roku 2011.

Wszystkie JST objęte nadzorem Izby uchwaliły budżety na 2012 r. w ustawowym terminie do 31 stycznia 2012 r. Po tym terminie – budżety uchwaliły dwa związki międzygminne. Jednostki samorządu terytorialnego nie zaskarżyły do WSA rozstrzygnięć nadzorczych Kolegium Izby.

W roku 2012 Kolegium Izby nadal monitorowało zadłużenia lubuskich jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Analiza zadłużenia objęła te jednostki samorządu terytorialnego, w których zadłużenie zbliżało się do poziomu 45% planowanych dochodów.

Stosownie do art. 10a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Kolegium Izby sporządziło w 2012 r. raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Strzelecko - Dreźnieckiego w związku z zamiarem ubiegania się przez powiat o pożyczkę z Budżetu Państwa na pokrycie wydatków związanych ze zwrotem środków finansowych za wydane karty pojazdów.

W roku 2012 do Kolegium Izby wpłynęło jedno zastrzeżenie do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym. Wniesione zastrzeżenie dotyczyło obowiązku składania deklaracji na podatek od nieruchomości przez JST – podatnika, który jednocześnie jest organem podatkowym i korzysta ze zwolnień od podatku od nieruchomości.

Na podstawie analizy dokumentów związanych z przeprowadzoną w JST kontrolą oraz obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie – Kolegium Izby zdecydowało o oddaleniu zastrzeżeń wniesionych przez JST.

Pełną informację o rozstrzygnięciach nadzorczych badanych uchwał i zarządzeń oraz wydanych opiniach przedstawiają tabele nr 1 (załącznik nr 2) i nr 2 (załącznik nr 3).

Uchwały i zarządzenia organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych

*pozostające we właściwości rzeczowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze
na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych
(t.j. z 2001 r. Dz. U. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.)
oraz innych przepisów prawa materialnego stanowiących przepisy szczególne*

1. Budżet

- 1) uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i uchwały w sprawie zmiany procedury,
- 2) uchwały budżetowe i ich zmiany,
- 3) uchwały w sprawie ustalania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- 4) uchwały w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych.

2. Wieloletnia Prognoza Finansowa i jej zmiany.

3. Zobowiązania

- 1) uchwały w sprawie emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy j. s. t.,
- 2) uchwały w sprawie zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
- 3) uchwały w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący,

4. Dotacje

- 1) uchwały ustalające stawki dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych,
- 2) uchwały w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zleconego zadania – na inne zadania niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych dla publicznego przedszkola, publicznej szkoły i placówki oświatowej, dla których organem założycielskim nie są jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania oraz kontroli dotacji udzielanych dla niepublicznego przedszkola, niepublicznej szkoły i placówki oświatowej ,
- 5) uchwały w sprawie wysokości i zasad ustalania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem do lat trzech,
- 6) uchwały w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru,
- 7) uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania na zadania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- 8) uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej , trybu postępowania i sposobu jej rozliczania dla spółek wodnych,
- 9) Uchwały w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu

5. Podatki i opłaty lokalne

- 1) uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa dla wymiaru podatku rolnego na obszarze gminy,
- 2) uchwały określające tryb i szczegółowe warunki zwolnienia z podatku rolnego gruntów, na których zaprzestano produkcji rolnej,
- 3) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia i ulgi przedmiotowe w podatku rolnym,
- 4) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia przedmiotowe w podatku leśnym,
- 5) uchwały określające wysokość stawek podatku od nieruchomości i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 6) uchwały określające wysokość stawek podatku od środków transportowych i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 7) uchwały wprowadzające opłatę od posiadania psów, określające wysokość tej opłaty, zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności opłaty, wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tej opłacie,
- 8) uchwały określające zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności, wysokość stawek i zwolnienia przedmiotowe z opłat:
 - targowej,
 - miejscowej, uzdrowskiej
- 9) uchwały w sprawie zarządzenia poboru ww. podatków i opłat w drodze inkasa, określające inkasentów i wynagrodzenie za inkaso,
- 10) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o gruntach oraz deklaracji na podatek rolny,
- 11) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości,
- 12) uchwały w sprawie obniżenia kwoty stanowiącej średnią cenę sprzedaży drewna i przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku leśnego na obszarze gminy,
- 13) uchwały w sprawie określenia wzoru formularzy służących do składania informacji o lasach oraz deklaracji na podatek leśny na dany rok podatkowy,
- 14) wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki takiej opłaty oraz w sprawie ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności,
- 15) terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 16) określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

6. Uchwały w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego oraz związku międzygminnego

Tabela 1

Załącznik Nr 2

Informacja o uchwałach i zarządzeniach jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2012 r. przez RIO

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	2012 r.									
		Ogółem w 2012 r. (kol.5+6)	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa (kol.7+8+9+12)	z tego:			z tego:		inne rozstrzygnięcia ¹⁴
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne (kol.10+11)	nieważne w części	nieważne w całości	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	budżetu	105	X	85	20	20	0	0	0	0	0
2	zmian budżetu	3 215 ¹⁵	2 301	3 003 ¹⁶	212	208 ¹⁷	3	0	0	0	1
3	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	729	138	473	256	254	0	2	1	1	0
4	procedury uchwalania budżetu	7	0	7	0	0	0	0	0	0	0
5	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	14	0	14	0	0	0	0	0	0	0
6	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	12	0	12	0	0	0	0	0	0	0
7	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	148	3	139	9	4	0	5	1	4	0
8	udzielania pożyczek	20	19	18	2	1	0	1	0	1	0
9	udzielania poręczeń	15	14	14	1	0	0	1	0	1	0
10	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0
11	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji oraz stawek udzielanych dotacji dla jednostek organizacyjnych jst	45	0	44	1	0	0	1	1	0	0
12	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych	163	0	141	22	1	0	21	12	9	0
13	podatków i opłat lokalnych	468	0	450	18	6	0	12	12	0	
14	absolutorium	101	X	99	2	2	0	0	0	0	0
15	pozostałe uchwały i zarządzenia	471	38	468	3	1	0	2	1	1	0
	Ogółem	5 517	2 517	4 971	546	497	3	45	28	17	1

¹⁴ dotyczy uchwały z naruszeniem prawa dotyczącego minionego roku budżetowego,¹⁵ w tym 404 uchwały i zarządzenia zmieniające budżet w 2011 roku a zbadanych w roku 2012,¹⁶ w tym 367 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2011 roku a zbadanych w roku 2012,¹⁷ w tym 36 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2011 roku a zbadanych w roku 2012.

Tabela 2

Wyniki działalności opiniodawczej i charakter wydanych opinii w 2012 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2012 r. - ogółem	830	551	247	32
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	115	103	12	0
	b) projektów uchwał budżetowych jst,	105	33	72	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	101	72	29	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu jst,	102	63	39	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	101	100	1	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	9	7	2	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	54	54	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	1	0	1	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	105	32	50	23
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	41	23	9	9
k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp).	96	64	32	0	
z tego:					
2	2012 r. - gminy	673	451	198	24
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	97	89	8	0
	b) projektów uchwał budżetowych jst,	82	26	56	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	81	55	26	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu jst,	81	48	33	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	81	80	1	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	9	7	2	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	45	45	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	1	0	1	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	82	26	39	17
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	34	20	7	7
k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp).	80	55	25	0	
3	2012 r. - powiaty	97	56	33	8
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	15	11	4	0
	b) projektów uchwał budżetowych jst,	12	1	11	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	12	10	2	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu jst,	12	9	3	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	12	12	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	5	5	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	12	2	4	6
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	4	0	2	2
k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp).	13	6	7	0	

	2012 r. - miasta na prawach powiatów	16	15	1	0
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	2	2	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych jst,	2	1	1	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	2	2	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu jst,	3	3	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	2	2	0	0
4	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	1	1	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	2	2	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	0	0	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp).	2	2	0	0
	2012 r. - samorządy województw	8	7	1	0
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	1	1	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych jst,	1	1	0	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	1	1	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu jst,	1	1	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	1	1	0	0
5	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	1	1	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	1	0	1	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	0	0	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp).	1	1	0	0
	2012 r. - związki międzygminne	36	22	14	0
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	0	0	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych jst,	8	4	4	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	5	4	1	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu jst,	5	2	3	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	5	5	0	0
6	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	2	2	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	8	2	6	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	3	3	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp).	0	0	0	0

Ad.h) W 2012 roku wydano Uchwałę Składu Orzekającego Nr 427/2012 z Miasta i Gminy Nowe Miasteczko w sprawie nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi - bez rozstrzygnięcia nadzorczego (w statystyce przyjęto, że jest to uchwała pozytywna z uwagami). Dodatkowo wydano Uchwałę Składu Orzekającego Nr 429/2012 z MiG Nowe Miasteczko, która nie jest ujęta w podliczeniu do raportu ponieważ dotyczy sprostowania błędu technicznego w opinii Nr 427/2012.

III. Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej

(wykonanie rocznego planu kontroli)

I. Realizacja planu kontroli

Liczbę i rodzaj planowanych i zakończonych kontroli przedstawia poniższa tabela:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				
	kompleksowe plan/wykonanie	problemowe plan/wykonanie	doraźne plan/wykonanie	sprawdzające plan/wykonanie	OGÓŁEM plan/wykonanie
Gminy (w tym miasta na prawach powiatu) i związki gmin	23/20	5/8	0	0	28/28
Powiaty (ziemskie)	2/2	0/0	0	0	2/2
Województwo samorządowe	1/1	0/0	0	0	1/1
Pozostałe	0/0	9/6	0	0	9/6
RAZEM	26/23	14/14	0	0	40/37

1. Kontrole kompleksowe

1.1 Plan

Plan kontroli na rok 2012 został przyjęty uchwałą Nr 512/2011 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 29 listopada 2011 r. i przewidywał podjęcie 23 kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym: 2 miast na prawach powiatu, tj. Gorzów Wielkopolski i Zielona Góra, 8 gmin miejsko – wiejskich (Bytom Odrzański, Czerwieńsk, Iłowa, Krosno Odrzańskie, Sława, Sulechów, Świebodzin, Witnica) oraz 11 gmin wiejskich (Brody, Bledzew, Kłodawa, Kolsko, Lubrza, Maszewo, Przewóz, Stare Kurowo, Trzebiechów, Wymiarki, Zabór), a także 2 powiatów ziemskich (Zielonogórski i Wschowski). Plan obejmował również kontrole kompleksowe 3 jednostek samorządu terytorialnego podjęte w 2011 r. i kontynuowane w 2012 r., tj. Województwo Lubuskie, gminę miejską Żary i gminę miejsko-wiejską Małomice.

1.2 Realizacja

Spośród podjętych w 2012 roku 23 kontroli kompleksowych do dnia 31 grudnia 2012 roku zakończono kontrole 20 jednostek, tj. 8 gmin miejsko – wiejskich (Bytom Odrzański, Czerwieńsk, Iłowa, Krosno Odrzańskie, Sława, Sulechów, Świebodzin, Witnica) oraz 10 gmin wiejskich (Brody, Bledzew, Kłodawa, Kolsko, Lubrza, Maszewo, Stare Kurowo, Trzebiechów, Wymiarki, Zabór), a także 2 powiatów ziemskich (Zielonogórski i Wschowski). Zrealizowane zostały również kontrole

kompleksowe 3 jednostek samorządu terytorialnego podjęte w 2011 r. i kontynuowane w 2012 r., tj. Województwa Lubuskiego, gminy miejskiej Żary i gminy miejsko-wiejskiej Małomice.

Ujęte w planie kontrole 3 jednostek samorządu terytorialnego, tj. gminy wiejskiej Przewóz oraz 2 miast na prawach powiatu (Gorzów Wielkopolski i Zielona Góra) kontynuowano w 2013 roku. Kontrola gminy wiejskiej Przewóz została zakończona 31.01.2013 r.. Zakończenie czynności kontrolnych miasta Gorzów Wlkp. planowane jest na marzec 2013 r., a miasta Zielona Góra na maj 2013 roku. W związku z tym te 3 jednostki zostaną wliczone do kontroli zrealizowanych w 2013 roku.

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia, co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

2.Kontrole problemowe

2.1 Plan

Plan kontroli na rok 2012 przewidywał podjęcie 14 kontroli problemowych, w tym 5 kontroli koordynowanych przez Komisję Koordynacji Kontroli KR RIO – na podstawie Uchwały Nr 8/2011 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie: koordynowanej kontroli gospodarki finansowej w zakresie wydatków funduszu sołectkiego.

2.2 Realizacja

W roku 2012 przeprowadzono ogółem 14 kontroli problemowych, w tym 8 kontroli problemowych w gminach (Deszczno, Krzeszyce, Bytom Odrzański, Witnica, Brody, Bledzew, Kolsko i Zabór) oraz 6 kontroli problemowych w jednostkach organizacyjnych gmin.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły:

1) wydatków funduszu sołectkiego – 6 kontroli koordynowanych w gminach (Bytom Odrzański, Witnica, Brody, Bledzew, Kolsko i Zabór).

Program kontroli koordynowanej w zakresie wydatków funduszu sołectkiego przygotowała Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku. Podstawowym celem kontroli było zbadanie i ocena przestrzegania przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołectkim.

Kontrole te obejmowały następujące obszary:

- ustalanie wysokości funduszu na dany rok,
- prawidłowość wniosku sołectwa przyjętego do realizacji,
- prawidłowość decyzji o odrzuceniu wniosku sołectwa,
- wydatkowanie środków w ramach funduszu sołectkiego,
- prawidłowość wniosku gminy o zwrot z budżetu państwa części wydatków poniesionych w ramach funduszu.

2) zagadnień księgowości i sprawozdawczości (Gmina Deszczno) oraz realizacji dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych (Gmina Krzeszyce),

3) w 6 jednostkach organizacyjnych gmin kontrole problemowe były przeprowadzone w zakresie prowadzenia rachunkowości, wydatków na dowóz dzieci do szkół, przeznaczenia dochodów uzyskanych za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wykorzystania dotacji.

Kontrole te były przeprowadzane w trakcie kontroli kompleksowych poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

3. Kontrole doraźne i sprawdzające.

3.1. Kontrole doraźne

Plan kontroli na 2012 rok nie zawierał ustalonej liczby kontroli doraźnych przewidywanych do przeprowadzenia, ponieważ liczba takich kontroli uzależniona jest od wpływających do Izby skarg i wniosków oraz stwierdzonych nieprawidłowości w kontrolowanych jednostkach samorządu terytorialnego.

W 2012 roku nie przeprowadzano kontroli doraźnych.

3.2. Kontrole sprawdzające

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej. W 2012 r. nie przeprowadzano odrębnych kontroli obejmujących sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych.

II. Wyniki przeprowadzonych kontroli

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kierowników jednostek, po zakończeniu kontroli, wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary i skutki oraz wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności.

Po zakończonych 37 kontrolach, wystąpienia takie skierowano do 35 jednostek, w których wskazano 519 wniosków pokontrolnych, zmierzających do usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia działalności badanych podmiotów.

W przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych do rzecznika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia o popełnieniu czynów naruszających dyscyplinę finansów publicznych. Ogółem w 2012 r. do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano 14 zawiadomień, dotyczących 19 osób i 29 przypadków popełnienia czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Zawiadomienia dotyczyły popełnienia następujących czynów określonych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- art. 5 ust. 1 pkt 3, tj. niezgodne z przepisami umorzenie oraz dopuszczenie do przedawnienia należności jednostki samorządu terytorialnego - 1 przypadek,
- art. 8 pkt 1, tj. przekazanie oraz udzielenie dotacji z naruszeniem trybu przekazywania oraz udzielania dotacji - 3 przypadki,

- art. 11, tj. dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym oraz z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia - 4 przypadki,
- art. 14 pkt 1-3, tj. nieopłacenie w terminie przez jednostkę sektora finansów publicznych: składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy - 2 przypadki,
- art. 15, tj. zaciągnięcie zobowiązania bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową oraz z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia - 2 przypadki,
- art. 17 ust. 1 pkt 1, tj. niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję - 2 przypadki,
- art. 17 ust. 1 b pkt 1, tj. udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych - 1 przypadek,
- art. 17 ust. 1 c tj. naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1 i 1b, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego – 1 przypadek,
- art. 17 ust. 1 pkt 5, tj. niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych nieprzekazanie do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub niezamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu, ogłoszenia o zmianie ogłoszenia o zamówieniu lub ogłoszenia o udzieleniu zamówienia - 1 przypadek,
- art. 17 ust. 2 pkt 1, tj. zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego bez zachowania formy pisemnej - 1 przypadek,
- art. 17 ust. 4, tj. niezłożenie przez członka komisji przetargowej lub inną osobę wykonującą czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania - 1 przypadek,
- art. 17 ust. 6, tj. zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych- – 2 przypadki,
- art. 18 pkt 1, tj. przeprowadzenie oraz rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości - 4 przypadki,
- art. 18 pkt 2, tj. wykazanie w sprawozdaniu z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej - 3 przypadki,
- art. 18 a, tj. zaniechanie prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, wskutek niezatrudnienia audytora wewnętrznego albo niezawierania umowy z usługodawcą - 1 przypadek.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie nieprawidłowości.

Ogółem stwierdzono 501 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

- I. Ustalenia organizacyjne – 55,
- II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa – 95,
- III. Budżet jednostki samorządu terytorialnego:
 - III.1. Ogólne zagadnienia dotyczące planowania i wykonywania budżetu – 20,
 - III.2. Dochody budżetowe – 113,
 - III.3. Wydatki budżetowe – 61,
 - III.4. Zamówienia publiczne – 72,
 - III.5. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji – 28,
- IV. 6. Gospodarka mieniem – 51,
- V. 7. Rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi- 6.

IV. Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń (WIAiSz) w 2012 roku obejmowały zagadnienia wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a także wewnętrznej struktury izby uwzględnionej w przyjętym ramowym planie pracy na 2012 r.

Podstawowe zadania były realizowane głównie w ramach czterech obszarów działalności, obejmujących:

- przygotowanie materiałów i analiz związanych z działalnością nadzorczą i opiniodawczą Izby,
- kontrolę (formalną i rachunkową) sprawozdawczości budżetowej i finansowej JST,
- działalność informacyjną oraz analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie i organizację szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

1. Przygotowanie materiałów związanych z kompetencjami Kolegium i Składów Orzekających

Stosownie do ustaleń określonych w uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie przyjęcia ramowego planu pracy Izby na rok 2012, zadania Wydziału związane z nadzorem obejmowały:

- przygotowanie uwag merytorycznych do projektu budżetu i uchwał budżetowych oraz zarządzeń,
- przygotowanie uwag merytorycznych do projektu w sprawie WPF, uchwał w sprawie WPF oraz uchwał i zarządzeń w sprawie zmian WPF;
- przygotowanie uwag do pozostałych uchwał wynikających z rozszerzonego nadzoru,
- przygotowanie analizy do informacji o przebiegu wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze i sprawozdanie roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie informacji dotyczących możliwości spłaty kredytu i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych.

W roku 2012 Wydział przygotował uwagi merytoryczne do 105 projektów budżetów, 105 uchwał budżetowych oraz 4 635 uchwał i zarządzeń, w tym 3 215 uchwał i zarządzeń dotyczących zmian **budżetu** oraz do 729 uchwał w sprawie WPF i uchwał/zarządzeń w sprawie zmian WPF. Ponadto w wydziale przygotowano i sporządzono materiały informacyjne oraz analizy na potrzeby działalności opiniodawczej Składów Orzekających dotyczące:

- opinii o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (115);
- opinii o przebiegu wykonania budżetu JST za I półrocze 2011r.(101);
- opinii dot. sprawozdania z wykonania budżetu JST za 2011 (102);
- opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych (9);
- opinii o projektach budżetów JST (105) oraz projektach uchwał w sprawie WPF (105).

W roku 2012 100% ogółu lubuskich JST przekazywało do tut. Izby projekty budżetów, uchwały budżetowe oraz uchwały i zarządzenia zmieniające budżet z wykorzystaniem elektronicznego systemu zarządzania budżetami JST BeSTi@ (jednocześnie z zachowaniem formy papierowej).

Począwszy od roku 2010 jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Izby w systemie BeSTi@ także projekty uchwał w sprawie WPF, następnie uchwały w sprawie WPF oraz uchwały w sprawie zmian WPF. W miarę potrzeb dane z wieloletnich prognoz finansowych (generowane z wykorzystaniem systemu BeSTi@) przekazywane były w formie elektronicznej do Ministerstwa Finansów.

2. Sprawozdawczość budżetowa JST

W roku 2012 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały sprawozdania budżetowe do regionalnej izby obrachunkowej za IV kwartału 2011 roku oraz sprawozdania miesięczne Rb-27S i Rb-28S za grudzień 2011r. i za okresy: I, II i III kwartał 2012 roku zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103 z późn. zm.).

Sprawozdania budżetowe które wpływały do Izby w roku 2012 można podzielić wg następujących okresów sprawozdawczych:

- miesięczne grudniowe (Rb-27S i 28S).
- kwartalne za I, II i III (Rb-NDS, Rb-27ZZ i Rb-50).
- półroczne (Rb-30S, Rb-34S).
- roczne (Rb-27S i Rb-28S, oraz Rb-30S, Rb-34S i Rb-PDP, Rb-ST).

Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie JST zostały określone w załączniku nr 44 ww. rozporządzenia.

Wydział Informacji Analiz i Szkoleń prowadził kontrolę sprawozdań dotyczącą ich poprawnego przygotowania, zgodności z podjętymi uchwałami, danymi przekazanymi z Ministerstwa Finansów w zakresie planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej, udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przez dysponentów środków budżetowych w zakresie planowanych i przekazanych kwot dotacji.

W roku 2012 do regionalnej izby obrachunkowej ogółem wpłynęło 2 447 sprawozdań budżetowych z wykonywania procesów finansów publicznych (w 2011 r. 2 729 sprawozdań), które następnie Izba przekazała do MF. Wśród zbadanych sprawozdań 686 (28,04%) stanowiły korekty.

W roku 2012 otrzymano i zbadano mniej (o 282) sprawozdań niż w roku 2011, co było związane z likwidacją gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska (Rb-33 za IV kwartał 2010 r.), a ponadto po raz ostatni jednostki samorządu terytorialnego przesyłały do izby w 2011 za IV kwartał 2010 r. - roczne sprawozdanie Rb-30 z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych oraz roczne sprawozdanie Rb-31 z wykonanie planów finansowych gospodarstw pomocniczych.

W 2012 roku do izby wpływały także korekty sprawozdań budżetowych za lata ubiegłe, tj. za rok 2008, 2009 i 2010. Korekty dotyczyły najczęściej sprawozdania Rb-27S miesięcznego/rocznego z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, sprawozdania

Rb-NDS kwartalnego o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego) oraz sprawozdania Rb-PDP rocznego z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy oraz miasta na prawach powiatu.

W ogólnej liczbie 2 447 sprawozdań budżetowych przekazanych przez Izbę do Ministerstwa Finansów 108 sprawozdań (w tym 25 korekt) dotyczyło sprawozdania Rb-PDP.

Na podstawie wyników działalności nadzorczej i kontrolnej Regionalna Izba Obrachunkowa stosownie do art.10 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) stwierdziła nieprawidłowości w sprawozdaniach Rb-PDP kontrolowanych JST w zakresie danych dotyczących naliczenia subwencji, w szczególności skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości od osób fizycznych oraz skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych. W związku z tym w 2012 roku RIO przekazała do Ministerstwa Finansów 4 korekt rocznego sprawozdania Rb-PDP w formie dokumentu oraz bazy pliku danych z wykorzystaniem systemu Besti@.

Jednostki samorządu terytorialnego przekazują sprawozdania w formie elektronicznej (plik bazy danych) oraz dokument w wersji papierowej po jednym egzemplarzu na obowiązujących wzorach sprawozdań określonych w ww. rozporządzeniu. Reguła ta dotyczy wszystkich sprawozdań budżetowych z wyjątkiem sprawozdań kwartalnych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz sprawozdań kwartalnych Rb-50 o dotacjach, odpowiednio o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego. Niektóre JST przesyłały do regionalnej izby obrachunkowej sprawozdania Rb-50/D i Rb-50W oraz Rb-27ZZ z wykorzystaniem programu Besti@. Jednak zgodnie z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103 z późn. zm.) sprawozdania te powinny wpływać do wiadomości regionalnej izby obrachunkowej tylko w formie dokumentu.

W roku 2012 do wiadomości Izby wpłynęło 1 245 sprawozdań Rb-50/D i Rb-50/W oraz Rb-27ZZ w formie papierowej, w tym 93 korekty tych sprawozdań.

Sprawozdawczość budżetowa przekazywana była przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego do regionalnej izby obrachunkowej, a następnie regionalna izba obrachunkowa przekazywała je do Ministerstwa Finansów w formie pliku bazy danych za pośrednictwem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego - Besti@.

Liczba sprawozdań budżetowych JST otrzymanych i zbadanych przez regionalną izbę obrachunkową w latach 2011 i 2012.

Nazwa sprawozdania*	Liczba zbadanych sprawozdań ogółem w 2011r.			Liczba zbadanych sprawozdań ogółem w 2012r.		
	pierwotne	korekty	razem	pierwotne	korekty	razem
Rb-27S	505	269	774	506	252	758
Rb-28S	505	136	641	506	121	627
Rb-NDS	404	229	633	405	184	589
Rb-PDP	83	36	119	83	25	108

Rb-ST	101	17	118	101	22	123
Rb-30	37	20	57	-	-	-
Rb-30S	110	54	164	115	70	185
Rb-31	12	3	15	-	-	-
Rb-33	16	2	18	-	-	-
Rb-34	146	18	164	-	-	-
Rb-34S	23	3	26	45	12	57
Razem sprawozdania przekazane do MF	1 942	787	2 729	1 761	686	2 447

* W ogólnej liczbie sprawozdań nie ujęto sprawozdań Rb-Z, N i Rb-UZ i UN, które są sporządzane na podstawie rozporządzenia MF z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247 z późn. zm.).

Najczęściej występujące nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych JST w 2012 roku dotyczyły:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- braku zgodności danych planowanych i wykonanych dochodów dotyczących subwencji czy udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych z kwotami przekazanymi przez Ministra Finansów,
- braku zgodności wykazywanego planu dochodów w sprawozdaniu z planami wynikającymi z uchwał budżetowych i dokonywanych zmian,
- niezgodność kwot dotacji wykazanych w sprawozdaniu o dochodach z kwotami dotacji wykazanymi przez dysponentów i w Rb-50 o dotacjach.

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- brak zgodności planów wykazanych w sprawozdaniu z planami wg uchwał i zarządzeń zmieniających budżet,
- wykazywana kwota zaangażowania wydatków w wysokości wyższej od kwoty planowanych wydatków oraz niższa od kwoty wykonanych wydatków,
- braku zachowania spójności kwot zobowiązań wymagalnych, a tych wykazywanych w sprawozdaniu Rb-Z.

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- wykazywanie kwot wydatków majątkowych planowanych i wykonanych niezgodnie z Rb-28S i uchwałami po zmianach,
- niezgodność kwot wykonania dochodów i wydatków wykazywanych w Rb-NDS oraz w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S,
- nie wykazywanie w kolumnie „wykonanie” w poz. D13. nadwyżka z lat ubiegłych i D17. inne źródła wielkości faktycznie posiadanej nadwyżki czy wolnych środków, będących do dyspozycji jednostki,
- błędnie wykazywano w poz. D13 i D131 (nadwyżka z lat ubiegłych) kwoty, które pochodziły z „wolnych środków” (poz. D17 i D171),
- wykazywania środków na pokrycie deficytu budżetowego przy wykonaniu nadwyżki budżetu.

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- braku zachowania spójności z Rb-27S w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji organów podatkowych,

- nie dokonywano korekty sprawozdania pomimo, że korekcie ulegało sprawozdanie Rb-27S w paragrafach podatkowych.

Rb-30S i Rb-34S sprawozdania z wykonania planu finansowego:

- niezgodność planu wykazanego w sprawozdaniu z planem przychodów i kosztów zakładu budżetowego, stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej,
- wykazywaniu w planie przychodów zakładu dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji (Rb-30S),
- błędne wykazanie w przychodach dotacji przedmiotowej w kwocie brutto zamiast w kwocie netto, którą należy ująć w „Uzupełniającej informacji o rozliczeniu kasowym z budżetem” w poz. podatek VAT od otrzymanej dotacji przedmiotowej (Rb-30S),
- błędów w stosowaniu klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do przychodów i kosztów, która nie dotyczy danego typu jednostki (Rb-30S, Rb-34S),
- braku zachowania wymaganej ciągłości bilansowej w zakresie ustalonego stanu środków obrotowych (Rb-30S, Rb-34S),

Rb-ST sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych:

- w wierszu 2. „Środki niewykorzystanej dotacji w roku budżetowym” wykazano nieprawidłową kwotę niewykorzystanej na dzień 31 grudnia dotacji celowej otrzymanej z budżetu,
- niewykazanie żadnej kwoty w wierszu I.1. „Stan środków na rachunku wydatków niewygasających” pomimo wykazywania kwot w kolumnie 10 sprawozdania Rb-28S.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą przysyłać do Izby sprawozdania budżetowe w formie elektronicznej i papierowej, jak i tylko w formie elektronicznej. Sprawozdania takie powinny być podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym (Dz.U. Nr 130, poz. 1450 z późn. zm.).

Uprawnienie JST do przekazywania sprawozdań wyłącznie w formie elektronicznej nie dotyczy sprawozdania Rb-PDP. Roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych JST (Rb-PDP) były przysyłane do Izby zarówno w wersji elektronicznej, jak i wersji papierowej.

W roku 2012 z kwalifikowanego podpisu elektronicznego korzystało 46 jednostki samorządu terytorialnego województwa lubuskiego (w 2011 roku było 43 JST). Należy jednak zaznaczyć, że liczba 46 JST obejmuje jednostki, które korzystały z podpisu w latach ubiegłych, jak i te które w ciągu roku po raz pierwszy podejmowały próby podpisywania sprawozdań podpisem elektronicznym.

Najczęstszy błąd jaki był popełniany w sprawozdaniach w wersji elektronicznej polegał na podpisywaniu sprawozdań tylko jednym podpisem kwalifikowanym (np. skarbnika JST). W związku z tym JST musiały w celu dopełnienia obowiązku, dostać sprawozdania budżetowe w wersji papierowej. Należy jednak zauważyć, że pomimo podpisywania sprawozdań ważnymi podpisami elektronicznymi, niektóre JST nadal przysyłały do izby wersję papierową tych sprawozdań.

W zakresie kontroli pod względem rachunkowym i formalnym wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytków dochodów – w specjalnych strefach ekonomicznych (rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 roku Dz.U. Nr 65, poz. 599 z późn. zm.) – zbadano i przekazano do Ministerstwa Finansów 2 wnioski gmin, w tym 1 wniosek negatywny.

Analiza informacji o przebiegu wykonania budżetu JST za pierwsze półrocze oraz sprawozdania roczne z wykonania planów finansowych jednostki była przekazywana przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń do Kolegium i stanowiła jeden z podstawowych dokumentów służących do przygotowania opinii przez składy orzekające. Ponadto informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej służyły do opracowania szczegółowych materiałów analitycznych z realizacji zadań finansowych jednostek samorządowych.

3. Sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze wg właściwości była zobowiązana w 2012 roku do pośredniczenia w przekazywaniu do GUS sprawozdawczości kwartalnej, sporządzanej na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych za IV kw. 2011 r. (Dz. U. Nr 43, poz. 247). Regionalne izby obrachunkowe zobowiązane zostały ww. rozporządzeniem do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego, zarówno w formie elektronicznej, jak i w formie dokumentu, sprawozdań zbiorczych w powyższym zakresie. Są to następujące sprawozdania: Rb-N (o stanie należności), Rb-Z (o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji) oraz roczne uzupełniające sprawozdania roczne Rb-UN oraz Rb-UZ.

Do sporządzania sprawozdań obejmujących należności, zobowiązania oraz poręczenia i gwarancje w sektorze samorządowym zobowiązane są, zgodnie z powołanym wyżej aktem prawnym:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których JST jest organem założycielskim,
- samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną,
- samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach jednostek, dla których JST jest organem założycielskim:

- nie dotrzymanie terminów przesyłania sprawozdań do RIO, zarówno formy papierowej jak i elektronicznej;
- brak spójności sprawozdań rocznych z uzupełniającymi, niespójność sprawozdań Rb-Z z Rb-UZ i podobnie Rb-N z Rb-UN;
- błędy formalne (brak podpisu osób upoważnionych oraz pieczętek);
- nie wykazywanie w Rb - UZ część A kwoty posiadanych papierów wartościowych w przypadku wykazania w Rb-Z zobowiązań z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych;
- błędne wypełnianie struktury terminowej zobowiązań z tyt. zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych pap. wartościowych wg pierwotnego oraz pozostałego terminu zapadalności (niewłaściwe wypełnienie kol. C1 i C2 oraz C3 i C4);
- brak uzupełnienia w Rb-Z i Rb-N części C oraz w Rb-UZ i Rb-UN części D dotyczącej liczby podmiotów dla których jednostka sprawozdawcza jest organem założycielskim;

- błędne wykazywanie stanu środków pieniężnych w kasie w kolumnie „Banki” oraz w wierszu N.3.2 Depozyty na żądanie;
- wykazywanie gotówki w kasie w innej grupie niż w grupie III, w więc w tej, do której należy podmiot sporządzający sprawozdanie.

Ze względu na przekazywanie ww. sprawozdań do Izby poza systemem BeSTi@ stwierdzono następujące nieprawidłowości formalne:

- brak opisu na skorygowanych sprawozdaniach (sprawozdania w formie papierowej często nie są zaznaczone jako korekta),
- brak nazwy i adresu jednostki sprawozdawczej, brak numeru identyfikacyjnego REGON oraz brak symbolu GUS,
- brak wskazania kwartału, za który jest sporządzane sprawozdanie.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach w zakresie budżetu JST stwierdzone w 2012 roku to:

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań:

- błędne wykazywanie kwoty „Poręczenia i gwarancje” lub również zaniechanie ich wykazywania,
- wykazywanie zobowiązań wymagalnych niezgodnych ze sprawozdaniem Rb-28S,
- braku wykazania w części C sprawozdania dodatkowej informacji o kredytach i pożyczkach na finansowanie projektów z udziałem środków UE.

Rb-UZ roczne sprawozdanie o stanie zobowiązań:

- wykazanie zobowiązań z tytułu papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek (w wartości nominalnej) w kwotach różnych, od wykazanych w sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał,
- wykazanie łącznych kwot zobowiązań (z tytułu papierów wartościowych, z tytułu kredytów i pożyczek) według grup wierzycieli (w odpowiednich częściach C sprawozdania) w kwotach niezgodnych z wykazanymi w sprawozdaniu Rb-Z oraz z wykazanymi w części B sprawozdania Rb-UZ,
- błędne wypełnianie struktury terminowej zobowiązań z tyt. zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych pap. wartościowych wg pierwotnego oraz pozostałego terminu zapadalności (niewłaściwe wypełnienie kol. C1 i C2 oraz C3 i C4).

Rb-N sprawozdanie o stanie należności:

- w części A. (należności oraz wybrane aktywa finansowe) nie wypełniono poprawnie pozycji w grupie należności „gotówka i depozyty”,
- brak wykazywania w należnościach (wiersz N3 gotówka i depozyty) środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- braku wykazania należności z tytułu udzielonej pożyczki z budżetu,
- braku wykazania kwot należności wymagalnych, podczas gdy w sprawozdaniu Rb-27S wykazano „zaległości”.

Rb-UN roczne sprawozdanie o stanie należności:

- brak zgodności pomiędzy danymi wykazanymi w Rb-UN a Rb-N.

W omawianym okresie do Izby wpłynęło:

- 1.640 sprawozdań, w tym 12 korekt (0,74%) – osoby prawne
- 1.012 sprawozdań, w tym 242 korekt (23,92%) - JST
- ogółem: 2.652 sprawozdań, w tym 253 korekt (9,54%).

Jednostki samorządu terytorialnego oprócz wersji papierowej i bazy pliku danych, przekazywały do Izby sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej, korzystając z podpisu elektronicznego, weryfikowanego przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Kontrola sprawozdań Rb-Z, N oraz Rb-UZ, UN przesyłanych przez JST była przeprowadzana z wykorzystaniem programu Besti@. Ponadto regionalna izba obrachunkowa przekazywała do Ministerstwa Finansów ww. sprawozdania oraz ich korekty w formie pliku bazy danych również za pomocą systemu Besti@.

Ponadto regionalna izba obrachunkowa zgodnie z § 8 ust. 3¹⁸ ww. rozporządzenia sporządzała co kwartał na podstawie sprawozdań łącznych otrzymanych od JST sprawozdanie zbiorcze i przekazywała je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

4. Sprawozdania w zakresie pomocy publicznej przedsiębiorcom

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2007 r. nr 59, poz. 404 z późn. zm) oraz w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzielaniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz.U. nr 153, poz. 952 z późn. zm.), w którym został określony zakres sprawozdań, wzór formularza termin składania – tut. Regionalna Izba Obrachunkowa pośredniczyła w elektronicznym przekazywaniu sprawozdań z zakresu zaległości przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Od 2 kw. 2010 r. JST z terenu województwa lubuskiego mają obowiązek przesyłania sprawozdań z udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzielaniu pomocy wyłącznie w systemie SHRIMP. Najczęściej występujące nieprawidłowości w przekazywanych sprawozdaniach z zakresu zaległości przedsiębiorców:

- stosowanie niewłaściwego nazewnictwa przekazywanych plików, pomimo poinformowania jednostek o sposobie jednolitego określania nazwy plików zawierających sprawozdania,
- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań przez jednostki do RIO,
- nie wypełnianie w arkuszu pól identyfikujących JST tj. nazwy, adresu oraz roku za jaki sprawozdanie sporządzono,
- przekazywanie sprawozdań kwartalnych o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych przekazywanych na rzecz sektora finansów publicznych po zmianie przepisów, w których określono obowiązek przekazywania sprawozdań rocznych,

W 2012 roku przesłano do Izby 74 sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców. Powyższe sprawozdania Izba przesłała do UOKiK.

¹⁸ Rozporządzenie MF z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora publicznego w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

5. Sprawozdania w zakresie pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 roku w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. Nr 174, poz. 1081 z późn. zm.) Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze w zakresie swojej właściwości pośredniczyła w elektronicznym przekazywaniu sprawozdawczości z udzielonej przez jednostki samorządu terytorialnego pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Były to następujące sprawozdania:

- 1) roczne sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, innej niż pomocy *de minimis* tj. pomocy notyfikowanej do Komisji Europejskiej, pomocy udzielanej w ramach wyłączeń grupowych sporządzane według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia,
- 2) sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie na duże projekty inwestycyjne przygotowane według wzoru określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
- 3) miesięczne sprawozdanie o udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie którego wzór zamieszczono w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
- 4) miesięczne sprawozdanie o udzielonej pomocy *de minimis* w rybołówstwie przygotowane według wzoru określonego w załączniku nr 4 do rozporządzenia,
- 5) miesięczna/roczna informacja o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie w danym okresie sprawozdawczym sporządzana według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań otrzymanych od JST stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe przesyłanie sprawozdań przez jednostki do Regionalnej Izby Obrachunkowej,
- wzory sprawozdań niezgodne z wzorami wynikającymi z rozporządzenia,
- brak danych osoby upoważnionej do przekazywania informacji i osoby do kontaktu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie informacji i danych zawartych w sprawozdaniu,
- wskazanie niewłaściwego okresu sprawozdawczego, za który sporządzane jest sprawozdanie lub informacja,
- błędne dane podmiotu udzielającego pomocy,
- niewłaściwe wypełnienie poszczególnych pozycji w tabeli danego sprawozdania.

W 2012 roku Izba przesłała elektronicznie do Ministerstwa Rolnictwa otrzymane z JST następującą liczbę sprawozdań:

- 147 sprawozdań miesięcznych o udzieleniu pomocy w rolnictwie,
- 877 informacji miesięcznych o nieudzieleniu pomocy w rolnictwie,
- 65 sprawozdania roczne o udzielonej pomocy, innej niż pomocy *de minimis*
- 25 informacji rocznych o nieudzieleniu pomocy

6. Sprawozdawczość finansowa jednostek samorządu terytorialnego

W roku 2012 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do Izby sprawozdania finansowe za 2011 rok na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 128, poz. 861 ze zm.).

W skład sprawozdań finansowych wchodzi:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 9 do rozporządzenia;
- łączny bilans obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- łączny rachunek zysków i strat obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia;
- łączne zestawienie zmian w funduszu obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierające informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 8 do rozporządzenia;
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego, przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 10 do rozporządzenia.

Sprawozdania finansowe łączne są sumą sprawozdań finansowych jednostkowych lub jednostkowych i łącznych. Zarządy jednostek samorządu terytorialnego sporządzały sprawozdania finansowe łączne samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych i przekazywały je do Izby w terminie do dnia 30 kwietnia 2012 roku. W tym samym terminie zarządy jednostek samorządu terytorialnego zobowiązane były także do przekazania bilansów z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Do Izby wpłynęło 106 bilansów z wykonania budżetów JST za 2011 rok.

Ponadto, w 2012 roku do Izby wpłynęły 103 łączne bilanse, 102 łączne rachunki zysków i strat oraz 102 łączne zestawienia zmian w funduszu.

Zgodnie z § 26.5 ww. rozporządzenia zarządy JST przekazują do RIO skonsolidowane bilanse w formie pisemnej i w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.) w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego. Ponadto, niektóre JST przekazywały skonsolidowane bilanse wyłączone w formie dokumentu elektronicznego, korzystając z podpisu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450, z późn. zm).

W 2012 za pośrednictwem systemu Besti@ 29 JST przekazało do Izby skonsolidowane bilanse podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Następnie zgodnie z § 26.7 ww. rozporządzenia regionalna izba obrachunkowa przekazuje do Ministerstwa Finansów skonsolidowane bilanse JST w formie dokumentu elektronicznego do dnia 14 lipca roku następnego. W roku 2012 na 101 JST województwa lubuskiego Izba przekazała do Ministerstwa Finansów (po zweryfikowaniu) 107 bilansów skonsolidowanych za 2011 rok.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań finansowych jednostek stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe przesyłanie sprawozdań przez jednostki do regionalnej izby obrachunkowej;
- niesporządzenie określonych sprawozdań;
- błędy rachunkowe w poszczególnych pozycjach sprawozdań;
- niezgodność poszczególnych danych w bilansie z wykonania budżetu JST z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w bilansie;
- wzory sprawozdań finansowych niezgodne z wzorami wynikającymi z rozporządzenia;
- brak podpisów osób upoważnionych do zatwierdzenia danego sprawozdania;
- niezgodność stanów początkowych bilansu za dany okres sprawozdawczy ze stanami końcowymi bilansu za poprzedni okres sprawozdawczy;
- brak równości pomiędzy łączną kwotą aktywów a łączną kwotą pasywów;
- niewłaściwa data sporządzenia sprawozdania finansowego;
- brak wypełnienia informacji uzupełniających w poszczególnych bilansach;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym zestawieniem zmian w funduszu jednostki;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym bilansem;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym zestawieniu zmian w funduszu jednostki a łącznym bilansem łącznym;
- nieuwzględnienie przy sporządzaniu bilansu skonsolidowanego określonych jednostek organizacyjnych podlegających konsolidacji.

7. Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego

Zgodnie z art. 30a ustawy Karta Nauczyciela (w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela - Dz. U. z roku 2009 Nr 213 poz. 1650) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 6 poz. 35) organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego w terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o ile wystąpiła.

Następnie powyższe sprawozdanie przedkłada w wersji papierowej i elektronicznej (arkusz MS Excel), w terminie 7 dni od jego sporządzenia, Regionalnej Izbie Obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

W 2012 roku do Izby wpłynęło 100 sprawozdań, (w tym 4 korekty) z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jedna z korekt spowodowana była wykryciem błędu w programie płacowym.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań otrzymanych od JST stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- jednostki samorządu terytorialnego przysyłały niekiedy powyższe sprawozdania w pliku PDF, a także na arkuszu o innej strukturze,
- nie wypełniano poszczególnych pozycji sprawozdań lub podawano błędne kody JST, jednakże na bieżąco powyższe błędy były weryfikowane a sprawozdania przesyłane na właściwych drukach.

8. Działalność informacyjna i szkoleniowa

8.1. Działalność informacyjna

Art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych nakłada na izby obowiązek prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej. Zgodnie z zapisem ustawy działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą izb. Działalność szkoleniowo-informacyjna RIO obejmuje głównie: organizację i prowadzenie szkoleń w zakresie przepisów regulujących gospodarkę finansową JST oraz udzielania zamówień publicznych, informacje i doradztwo w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa w tym zakresie oraz upowszechnianie informacji o wynikach działalności nadzorczej i kontrolnej izb.

W realizacji działań w zakresie przedsięwzięć szkoleniowych i informacyjnych Izba współpracuje z Ministerstwem Finansów, MEN, UOKiK, regionalnymi izbami obrachunkowymi, sądami administracyjnymi, w tym WSA w Gorzowie Wlkp., Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Zielonej Górze, uczelniami wyższymi oraz Zrzeszeniem Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego i Konwentem Starostów Województwa Lubuskiego

Na podstawie art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba udziela wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ww. ustawy (tj. jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego). W roku 2012 Izba udzieliła w powyższym trybie wyjaśnień na 30 wystąpień uprawnionych podmiotów.

Funkcja informacyjna realizowana jest m.in. za pośrednictwem działalności wydawniczej, udzielania pisemnych informacji i wyjaśnień, telefonicznych i bezpośrednich kontaktów z pracownikami samorządowymi oraz poprzez informacje zamieszczane na stronach internetowych Izby. W ramach tej działalności informacyjnej Izba przygotowuje i wydaje **Kwartalnik Regionalnej Izby Obrachunkowej**, na łamach którego publikowane są informacje w zakresie zmian w przepisach prawa, analizy wykonania budżetów przez jednostki samorządu terytorialnego, opracowania problemowe, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo sądów administracyjnych.

W 2012 r. wydany został jeden zeszyt **Kwartalnika Regionalnej Izby Obrachunkowej** - wydanie łączone 1-2/(52)/2012.

Podstawową rolę w realizacji działalności informacyjnej i instruktażowej Izby odgrywa internet i nowoczesne środki komunikacji. Za pośrednictwem strony internetowej Izby oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej publikowane są coroczne sprawozdania z działalności Izby, informacje dotyczące bieżącej działalności, zmian w przepisach prawa, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, materiały analityczne dotyczące wykonania budżetów i sytuacji finansowej lubuskich jednostek samorządu terytorialnego (materiały w tym zakresie zamieszcza się także w kwartalniku Izby), interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA, a także informacje dotyczące organizowanych szkoleń.

Strony internetowe Izby cieszą się coraz większym zainteresowaniem, tak że strony osób zawodowo związanych z szeroko rozumianą działalnością samorządu terytorialnego, jak i studentów oraz osób przygotowujących prace naukowe z zakresu działalności RIO bądź gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Regionalne izby obrachunkowe, jako podmioty realizujące zadania publiczne, zobligowane są ponadto do udostępniania informacji publicznej w trybie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Obowiązek ten jest realizowany poprzez publikacje w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz udzielanie odpowiedzi na wnioski zainteresowanych osób i instytucji. Publikowane treści w BIP są na bieżąco modyfikowane i uzupełniane. Najczęściej przedmiotem zainteresowania były informacje o wynikach działalności kontrolnej i nadzorczej Izby, informacje dotyczące organizacji Izby, sprawozdania z działalności Izby oraz dane statystyczne i analizy dotyczące wykonania budżetów i zobowiązań lubuskich jednostek samorządu terytorialnego. W roku 2012 udzielono odpowiedzi na 10 skierowanych do Izby wniosków o udzielenie informacji publicznej.

Niezależnie od udzielania wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz udzielania informacji udzielanej na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej Izba opracowuje analizy, zestawienia danych oraz udostępnia zgromadzone informacje i dokumentację organom państwa i innym instytucjom (w tym m.in. Ministerstwu Finansów, MSWiA, MAiC, MRiRW, MEN, GUS, NIK, FOŚiGW, NBP, Lubuskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu, szkołom wyższym i instytucjom naukowym, parlamentarzystom, wydawnictwom prasowym).

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń uczestniczą w pracach mających na celu przygotowanie i opracowanie „**Sprawozdania z działalności RIO i wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego**” przedkładanego corocznie Sejmowi i Senatowi RP.

Przedstawiciele Izby uczestniczą ponadto w wielu przedsięwzięciach o charakterze informacyjnym, naukowym, badawczym, prezentując zagadnienia i materiały związane z działalnością Izby i gospodarką finansową JST (w tym m.in.: w wielu konferencjach i seminariach dotyczących finansów samorządu oraz w posiedzeniach Lubuskiego Konwentu Starostów Województwa Lubuskiego oraz Zrzeszenia Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego).

8.2. Działalność szkoleniowa

Działalność szkoleniowa, realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, opierała się na planie szkoleń stanowiącym załącznik do planu pracy Izby na rok 2012. W omawianym okresie zrealizowane zostały założenia przewidziane w planie szkoleń na rok 2012, program szkoleń uzupełniony został ponadto o dodatkowe zagadnienia.

Ogółem, w 2012 roku Izba była organizatorem: 26 odrębnych szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego. W szkoleniach dla JST uczestniczyło łącznie 1.305 osób, reprezentujących lubuskie samorządy; w tym m.in.: prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, starostowie, członkowie zarządów powiatów i zarządu województwa, skarbnicy i służby finansowe JST, radni, pracownicy komórek kontroli wewnętrznej i wydziałów podatkowych, sekretarze JST, główni księgowi związków międzygminnych, kierownicy, księgowi i pracownicy placówek oświatowych, kierownicy, księgowi i pracownicy instytucji kultury, jednostek budżetowych i zakładów budżetowych. Zestawienie tematyki szkoleń dla JST zrealizowanych w 2012 r. zawiera załącznik nr 4.

Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą gospodarką finansową JST; takie jak: budżet JST, rachunkowość budżetowa, finanse publiczne, podatki i opłaty lokalne, zagadnienia związane z nadzorem i kontrolą, sprawozdawczość budżetowa i w zakresie operacji finansowych, procedura absolutoryjna w JST, wieloletnia prognoza finansowa i zarządzanie długiem w JST, dyscyplina finansów publicznych, zasady udzielania pomocy publicznej, pożytek publiczny i wolontariat.

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów oraz zajęć i warsztatów praktycznych, z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały i opracowania przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu. Zajęcia odbywały się – w zależności od zapotrzebowania - w grupach liczących od 18 do 99 osób. Podkreślić należy, że w opinii samorządów atutami szkoleń organizowanych przez Izbę są gwarantujący wysoką jakość i poziom szkolenia dobór kadr i jednocześnie konkurencyjne, w stosunku do komercyjnej oferty firm szkoleniowych i consultingowych, ceny szkoleń.

W realizacji szkoleń Izba współpracowała z Ministerstwem Finansów, UOKiK, regionalnymi izbami obrachunkowymi.

Tematyka szkoleń dla JST w roku 2012 – zestawienie

Lp.	Tematyk	Termin realizacji
1.	Zmiana przepisów dotyczących rachunkowości budżetowej oraz zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdanie finansowe za 2011 rok	30-01-2012
		03-02-2012
		10-02-2012
2.	Warsztaty dla „wymiarowców”, czyli wymiar podatku i co dalej?	26-03-2012
3.	Procedura absolutoryjna w jednostkach samorządu terytorialnego. Kompetencje organów JST w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej	24-04-2012
4.	Zmiana przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz realizacja zadań samorządu wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym	26-04-2012
5.	Nowelizacja ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	15-05-2012
6.	Finansowanie zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminach po 01.01. 2012 r	16-05-2012
7.	Ewidencja wydatków strukturalnych oraz sporządzanie sprawozdania Rb-WS	30-05-2012
8.	Warsztaty dla księgowych podatkowych czyli skuteczne wygasanie zobowiązań podatkowych i publicznoprawnych	01-06-2012
9.	Rachunkowość budżetowa po zmianach przepisów	04-06-2012
10.	Zasady udzielania pomocy publicznej przez Gminy z uwzględnieniem zmian w 2012 roku	11-06-2012
11.	Rozliczanie i kontrola dotacji udzielanych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	28-06-2012
12.	Dochodzenie należności podatkowych na rzecz Gminy – syndyk, spadkobierca, osoby trzecie-04.07.2012 r.	04-07-2012
13.	Szkolenie dla skarbników JST województwa lubuskiego, obejmujące zagadnienia: Projekt uchwały budżetowej i w sprawie WPF oraz zmiany uchwały budżetowej i w sprawie WPF	08-10-2012 do 10-10-2012
	Wybrane problemy z zakresu naruszenia dyscypliny finansów publicznych	
	Gospodarka finansowa JST w świetle sprawozdań Finansowych	
	Nieprawidłowości w zakresie dochodów podatkowych i sprawozdań PDP	
14.	Komisja przetargowa w zamówieniach publicznych – jej cele, zadania, kompetencje, najczęstsze problemy i odpowiedzialność	19-10-2012
15.	Uchwały w sprawie podatków i opłat lokalnych za 2013 rok	06-11-2012
16.	Praktyczne aspekty nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	12-11-2012
17.	Rachunkowość jednostek pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem zasad ewidencji wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz należności od dłużników alimentacyjnych	21-11-2012
18.	System kontroli zarządczej w jednostkach oświatowych. Praktyczne aspekty naruszenia dyscypliny finansów publicznych Nieprawidłowości stwierdzone podczas działalności kontrolnej RIO	28-11-2012
19.	Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdanie finansowe za rok 2012	29-11-2012
		30-11-2012
		04-12-2012
		03-12-2012
20.	Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – realizacja zadań w roku 2013	07-12-2012
21.	Praktyczne aspekty zarządzania długiem jednostek samorządu terytorialnego	10-12-2012

Część II

Działalność Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2012 r. wpłynęło 20 wniosków o ukaranie wobec 23 obwinionych. Ww. wnioski o ukaranie złożyli Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych oraz jego zastępcy. Wnioski Rzecznika i jego zastępców sformułowane były na podstawie zawiadomień złożonych przez organy kontroli tj.: RIO, UZP, NIK, UKS, Marszałka Województwa Lubuskiego oraz kierowników jednostek sektora finansów publicznych.

Komisja w ciągu roku rozpoznała 16 spraw i wydała łącznie 16 orzeczeń w stosunku do 18 obwinionych. Ogółem ukarano 15 obwinionych, w tym karą upomnienia 11 obwinionych, a w stosunku do 1 obwinionego wydano rozstrzygnięcie o uniewinnieniu, natomiast odstąpiono od wymierzenia kary wobec 3 obwinionych. W stosunku do dwóch obwinionych umorzono postępowanie.

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych, jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2012 r. należy zaliczyć naruszenie polegające na:

- zmianie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych,
- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz.694. z późn. zm),
- naruszeniu przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1 i ust. 1b, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego,
- udzieleniu zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybów udzielenia zamówienia publicznego: negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę,
- niesporządzeniu lub nieprzekazaniu w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazanie w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi ewidencji księgowej,
- zaniechaniu prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, wskutek niezatrudnienia audytora wewnętrznego albo niezawierania umowy z usługodawcą,

- niezgodnym z przepisami o zamówieniach publicznych opisaniu przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję,
- przekazaniu lub udzieleniu dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji,
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych,
- nieprzekazaniu w terminie do budżetu w należytym wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego,
- dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- niezgodnym z przepisami o umorzeniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, odroczenie jej spłaty lub rozłożenie spłaty na raty albo dopuszczenie do przedawnienia tej należności,
- niezłożeniu przez członka komisji przetargowej lub inną osobę wykonującą czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego po stronie zamawiającego oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania,
- unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, określających przesłanki upoważniające do unieważnienia tego postępowania,
- opisaniu sposobu dokonania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia,
- wydatkowaniu dotacji niezgodnie przeznaczeniem określonym przez udzielającą dotację.

Część III

Działalność Rzecznika dyscypliny finansów publicznych

W 2012 roku do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych złożone zostały **154** zawiadomienia o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Od kilku lat zauważalna jest tendencja zwiększonego wpływu tych zawiadomień, dla porównania: w 2009 r. wpłynęło 89 zawiadomień, w 2010 r. – 89 zawiadomień, a w 2012 r. – już 148 zawiadomień.

Wśród podmiotów składających zawiadomienia dominowały instytucje pełniące funkcje nadzorcze i kontrolne nad jednostkami sektora finansów publicznych oraz kierownicy jednostek nadrzędnych na jednostkami sektora finansów publicznych, w których okoliczności takie zostały ujawnione. W 2012 r. zawiadomienia złożyły następujące podmioty:

- Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze – 67 zawiadomień,
- Marszałek Województwa Lubuskiego – 22 zawiadomienia,
- Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze – 6 zawiadomień,
- Urząd Kontroli Skarbowej w Zielonej Górze – 3 zawiadomienia,
- Wojewoda Lubuski – 3 zawiadomienia,
- Urząd Zamówień Publicznych – 2 zawiadomienia,
- pozostałe podmioty – 51 zawiadomień.

Wśród ujawnionych okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych przeważały sprawy dotyczące:

- niesporządzenia lub nieprzekazania w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazania w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- opisywania przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję;
- opisywania sposobu dokonania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalnym do przedmiotu zamówienia;
- nieprawidłowego ustalania wartości zamówienia publicznego lub jego części, co miało wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych albo na zastosowanie przepisów dotyczących zamówienia publicznego o niższej wartości;

- zaciągania zobowiązań, a także dokonywania wydatków bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia;
- przekazywania dotacji z naruszeniem zasad lub trybu jej udzielania, nie rozliczania przekazanej dotacji bądź wydatkowania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację;
- nieopłacenia przez jednostkę sektora finansów publicznych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy;
- nieustalania należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenia takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia;
- niedochodzenia należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo pobranie lub dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia.

W sprawach przedstawionych w złożonych zawiadomieniach o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, wydanych zostało **116** postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, obejmujących łącznie 133 rozstrzygnięć. Przyczyną odmowy w 76 przypadkach był brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych, w 28 przypadkach - znikoma szkodliwość naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych, w 15 przypadkach stwierdzono przedawnienie karalności, a w 14 przypadkach były to inne przyczyny. W **69** sprawach Rzecznik dyscypliny finansów publicznych wszczął postępowanie wyjaśniające wobec 69 osób. Ponadto Rzecznik dyscypliny wydał **59** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, obejmujących łącznie 61 osób. Wśród przyczyn takiego rozstrzygnięcia przeważała przede wszystkim okoliczność braku znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych oraz znikomej szkodliwości naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych.

W następstwie przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz wszczęcia postępowań wyjaśniających w 2012 r. Rzecznik dyscypliny finansów publicznych złożył do Regionalnej Komisji Orzekającej przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze **20** wniosków o ukaranie, dotyczących **23** obwinionych. Po ich rozpatrzeniu przez Regionalną Komisję Orzekającą: 12 obwinionych ukarano, 3 obwinionym przypisano odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ale odstąpiono od wymierzenia kary, wobec 2 obwinionych umorzono postępowanie, a 1 obwiniony został uniewinniony.